СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 76. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 21-го квітня 1943. No. 76. Jersey City, N. J., Wednesday, April 21, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ВОЛЕС ПРОТИ ІМПЕРІЯЛІЗМІВ, ГНОБЛЕНЬ І НАГРОМАДЖУВАННЯ БАГАТСТВ У ПОВОЄННОМУ СВІТІ

ҐВАЯКВІЛ (Еквадор). — Промовляючи до професорів і студентів університету в Ґваяквіл віцепрезидент Злучених Держав, Генрі А. Волес, продовжував говорити на свою улюблену тему про повоєнний світ. Він сказав, що шкода булоб пролятої молодю і робітництвом крови, якщоб по війні не було забезпечене краще для них життя, якщоб вони мусіли жити серед безробіття і без соціяльної забезпеки. Даремна булаб війна, а демократія показалаб себе невдатною, казав Волес, колиб по війні знову багатства краю опинились в руках кількох багатіїв. „Людина з народу", казав Волес, це може по війні голодувати і бути без роботи і даху над головою, та щоб у тому самому часі одиниці збивали необмежені багатства. Та війна, казав Волес, мусить закінчити усі ті недомагання і несправедливости, що понижують людську гідність і зневажають права людини. Але, підкреслив Волес, ось те пролиття крови, якого ми свідком, булоб теж даремне, колиб у повоєнному світі знову зявились імперіялізми і гноблення народів.

НЕ БУДЕ ДОТЕПЕРІШНЬОЇ ФІНАНСОВОЇ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ.

ВАШИНҐТОН. — При пробнім голосованню у палаті послів виявилось, що будуть скасовані фонди, що були досі призначувані малим фармерам на позички через державну інституцію, що зветься „Ди Фарм Секюреті Адміністрейшен". Палата репрезентантів відкинула ріжні пропозиції на позички фармерам, що ніґде інде такої позички не можуть дістати, як теж й інші пропозиції. І таке буде по всякій правдоподібности остаточне рішення конґресу.

МАБУТЬ ДОПУСТЯТЬ ҐАЗЕТЯРІВ ДО ХАРЧЕВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — Урядово дано дозвіл кореспондентам бути тільки на початковій і кінцевій сесії Харчевої Конференції Обєднаних Держав, що відбуватиме свої народи наступного місяця в Гат Спрінґс, Вірджінія. Проти цього піднеслися з ріжних сторін дуже сильні протести. Тепер кажуть, що буде ця проблема рішена мабуть в такий спосіб, що дадуть ґазетярам дозвіл мати денні розмови з головами ріжних комітетів і підкомітетів Конференції.

ПРОТИ ПАЙКУВАННЯ КОВБАСОК.

НЮ ЙОРК. — Склепарі, що держать на продаж ріжного роду масарські вироби, як „франкфуртери", „балоні" чи „ліверворшт", нарікають, що треба їх багато викидати, бо псуються. Люди їх не дуже то купують, бо треба за них давати чотири „пойнти" за фунт. Вправді перше треба було давати аж сім точок, а тепер знижено до чотирох, та й це не помагає. Склепарі кажуть, що заходить небезпека, що якщо хто не буде дбати, щоби викидати ковбаски, що довго лежать і псуються, то може наступити небезпека затроювань.

ЗБІЛЬШИЛИ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КОРАБЕЛЬНИХ ВЛАСНИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Найвищий Суд Злучених Держав видав дуже важне й нове рішення в справі відповідальности власників торговельних кораблів за нещасливі випадки, що трапляться морякам в часі вільних хвилин, коли виходять з корабля на беріг, якщо нема вини по їхній стороні. Випадок був такий, що моряк, що ішов у темноті впав у яму та покалічився. Отже в таких і подібних їх випадках, коли іде про харчування і лікування, відповідатимуть корабельні власники.

БУДУТЬ ВАКАЦІЇ БЕЗ ДОДАТКОВОЇ ГАЗОЛІНИ.

ВАШИНҐТОН. — Бюро Адміністратора Цін є тої думки, що люди повинні здержуватись цього літа від вакацій, коли іде про дальші подорожі, чи їзду автомобілями. Газоліни і поїздів треба для воєнних цілей. Але не будуть нікому робити перешкод, коли він доїздиме до свого літнисько, чи з літнисько до бюра, автомобілем, якщо не вживатиме більше газоліни, як її звичайно дістає.

ПОШАНУВАЛИ „ВОЯКІВ-ҐАЗЕТЯРІВ"

НЮ ЙОРК. — На річних зборах Асошіетед Прес, Кент Купер, ґенеральний менаджер, присвятив спеціяльну згадку „воякам з преси", що згинули на полях бою як ґазетярі, що звідтам надсилали воєнні вісти.

ТЮРМА ЗА КЕПСЬКУ РОБОТУ В ВОЄННІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ.

БАЛТІМОР. — Джордж Арнолд Стід, 20-літній робітник у корабельних заводах, дістав півтора року тюрми за недбале нютування. Він станув перед судом як обвинувачений за саботування.

Видавці Ґазет і Редактори за Повну Свободу Преси по Війні в Цілому Світі

НЮ ЙОРК. — Урядова контроля преси в деяких краях, як і заборона свобідної передачі новин про ріжні світові події, була головною причиною вибуху цеї війни, казав Кент Купер, головний менаджер найбільшої в світі новинкарської кооперативної аґенції, відомої під іменем Асошіейтед Прес. Говорив про це, промовляючи підчас обіду в Волдорф Асторія до ґазетних видавців і редакторів, що зїхались на річні збори цеї аґенції. Всі ці видавці і ґазетярі заявились за те, щоби підчас мирової конференції настоювати на те, щоби всюди в світі була усунена урядова контроля висилки новинок. Вони теж заявились проти того, щоби уряди мали першенство у висилці новин до своєї преси.

В ФИЛАДЕЛФІЇ УКРАЇНЦІ ЗАКУПИЛИ БОНДІВ ЩЕ НА $105,000

ФИЛАДЕЛФІЯ. — З огляду на камланію в справі 13 біліонів долярів, що їх треба в тому місяці дати державній скарбниці титулом Другої Воєнної Позички, відбулися минулої неділі в Українській Гапі під ч. 847 Норт Френклин вулиця збори, скликані заходом Центрального Комітету місцевих українсько-американських організацій в справі поширення акції закупна бондів. Присутні товариства і громадяни закупили на місці бодів на суму $105,000. Бонди продавало Українське Будівниче і Позичкове Товариство.

ПРОГОЛОШЕНО ПРПОЗИЦІЇ ҐЕН. ЖІРОДА

ВАШИНҐТОН. — Французька Військова Місія проголосила в Вашинґтоні меморандум ґен. Анрі Гоноре Жірарда, французького цивільного і військового команданта в Північній Африці, що має бути підставою для замирення усіх поборюючих себе французьких фракцій. Ґен. Жірод пропонує створення Ради, зложеної з начальників французьких заморських територій, яка булаб тростісом для цілого французького народу у відношенню до Обєднаних Держав. Ось та Рада булаб союзницею Обєднаних Держав і входила в їх склад. Вона теж повелаб адміністрацію тих французьких територій, що булиб відбиті від окупантів військами Аліянтів. Назва Ради булаб така: „Французька Рада Заморських Територій".

ПОСИЛАЮТЬ ХАРЧІ, ОДІЖ ТА ЛІКИ ДО АФРИКИ НА ВЕЛИКІ РОЗМІРИ

ВАШИНҐТОН. — На протязі чотирьох місяців, як ввійшли на землі Північної Африки воєнної сили Обєднаних Держав, Ленд-Ліз Адміністрація вислала на ті території 126,184 тон поживи, одягів та інших конечних річей на суму $26,250,000. Також вислано насіння, щоб там на місці засівати і в такий спосіб добувати поживу для американських вояків. В додатку британці вислали 350,000 тон вугілля для запотребовання залізниць, промислу та вжитку населення.

Поляки й Німці Апелюють до Червоного Хреста за Розстріляних Офіцирів

ЖЕНЕВА—Інтернаціональний Червоний Хрест дістав від польського уряду в Лондоні і від німецького Червоного Хреста просьбу розвести розслід над відкритими коло Смоленька гробами польських офіцирів. Червоний Хрест негайно взявся за розгляд справи.

„ПРАВДА" КАЖЕ, ЩО ПОЛЯКИ ДАЛИСЯ ЗДУРИТИ НІМЦЯМ

МОСКВА. — У своїй статті під наголовком „Польські співробітники Гітлера" комуністичний партійний орган „Правда" нападає на заяву польського уряду в Лондоні в справі німецьких закидів, що Ґепеу розстріляло 10,000 польських офіцирів, як на доказ, що поляки далися здурити німцям та стали їх оруддям. Пише „Правда", що ввиду ворожого рекорду й глупоти таких закидів польський апель до Інтернаціонального Хреста в Женеві можна вважати тільки за посередну поміч ворогові при фабрикуванню брехні.

Каже „Правда": „Поляки, які радо вхопилися за брехню Гітлера, її піддержують і готові кооперувати з Гітлеровими катами польського народу, перейдуть до історії як помічники людожерного Гітлера".

ПОЛЯКИ ВБИВАЮТЬ НІМЕЦЬКОГО УРЯДНИКА

ЛОНДОН. — Польський уряд на вигнанні подав до відома, що польські патріоти застрілили й вбили Курта Гофмана, що як директор німецького бюра праці в Варшаві вислав тисячі поляків на примусові роботи.

ЛЯВАЛЕВА ҐАЗЕТА ХВАЛИТЬ ЛЯВАЛЯ

БЕРН. — З нагоди річниці приходу до влади Пєра Лěваля, націстичного ставника в Франції, контрольовані ним французькі ґазети в Віші витають Лěваля як великого політика й великого французького патріота.

ОБЄДНАНІ ГАРМАТЧИКИ.—В якомусь порті в північній Африці воюють попри себе вояки різних держав. Направо гармату обслугують американці, гармату на задньому пляні британці, а гармату в центрі французи.

АЛІЯНТИ ЗОСТРІЛЮЮТЬ ДЕСЯТКИ ЛІТАКІВ У ТУНІСІ

ГОЛОВНА АЛІЯНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — Британські й американські літаки зводять тепер безперестанні бої з нацистичними транспортовими літаками, повними війська. В одному такому бою з масовою ворожою формацією, що його зведено над Сицилійським каналом, аліянти збили 74 ворожі літаки, а в іншому 11. З цих 54 були транспортові літаки, а решта боєвики, що мали їх захороняти. Аліянти втратили при тому всего 7 літаків. Був це найбільший повітряний бій війни.

Ворожі літаки всі летіли до Сицилії, куди вони видно перевозять військо з Африки. За два останні дні держави Осі втратили в тих боях 96 літаків.

Німці робили повітряний рейд на Альжір і стратили в ньому 5 літаків.

ПОВІТРЯНІ СИЛИ РАЙХУ СЛАБШІ ВІД АЛІЯНТСЬКИХ.

ЛОНДОН. — З приходом весняної погоди скріпилися летничі налети на ворожі позиції й бази. Слідно оживлення діяльности в повітрі з обох боків.

Аліянти били по різних воєнних обєктах у західній Европі. Британські літаки з Англії били по італійській фльотній базі Спеція й втратили в ній тільки один літак. Інші літаки атакували залізничі комунікаційні вузли в Франції й Бельгії та поцілили два німецькі нищителі в базі підводних човнів у Льоріяні.

Німці робили слабі рейди на Анґлію.

Британські знавці кажуть, що Німеччина тепер зовсім видно слабша в повітрі від Аліянтів.

НІМЦІ ДОНОСЯТЬ ПРО МОРСЬКИЙ БІЙ.

ЛОНДОН. — Сюди прийшли дорогою через Стокгольм вісти з Німеччини, що на Сицилійськім проливі йде великий морський бій між британськими нищителями й воєнними кораблями Осі, що конвоюють транспортові кораблі, що возять війська з Тунісу.

РОЗБИЛИ ТОРПЕДОЮ НІМЕЦЬКИЙ ТРОЛЕР.

ЛОНДОН. — Підчас рейду на Голяндію легкі британські прибережні сили затопили торпедою узброєний німецький тролер, що плив недалеко від міста Ґаґи. Був це короткий бій, у котрім британські прибережні човни билися з трома ворожими кораблями.

Всі британські човни вернулися зо свого рейду на голяндське побережжя цілі, втративши всего трьох моряків.

ФРАНЦУЗЬКІ ДОСПІХИ В ТУНІСІ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ — На початку тижня Аліянти мали не лише перемогу в повітрі в Тунісі. Французькі війська на західному крилі британської восьмої армії захопили Реґ ель Геджидж та взяли в полон гарнізон італійців, що боронив цеї позиції.

Французькі війська в північній Африці дістають весь боєвий риштунок від Америки. Вони вживають у боях американських повзів і артилерії.

На решті фронту в Тунісі не було більших боїв. Аліянти вживали перерви в боях для захоплення кращих позицій.

НЕВДАЧНІ НІМЕЦЬКІ АТАКИ НА КУБАНІ.

ЛОНДОН. — Німці кинули проти червоної армії на Кубані сильні атаки, але втратили в них 1,600 вояків і 17 літаків та нічого не доконали. Атаки зводилися часто до рукопашних боїв.

На інших частинах східного фронту панував розмірний спокій.

Німецький комунікат говорить про остріловання російських позицій коло Новоросійська німецькими і італійськими фльотними силами. Контрольоване націстами Скандинавське Телеграфічне Бюро говорить про бомбардування німцями Ленінграду.

ПО КОТРІМ БОЦІ ТУРЕЧЧИНА?

АНКАРА (Туреччина). — Ґенерал Вилсон, головний британський командант на Середньому Сході, покінчив чотиро-денну візиту в Туреччині, підчас котрої він дійшов до повної згоди з турецьким ґенеральним штабом. Для завершення справ незадовго має відбутися конференція Чорчила й турецьких політичних провідників.

З Болгарії доносять, що до Софії прибув маршал Кайтел, начальник німецького ґенерального штабу, для організування обєднаного командування німецьких, італійських і балканських військ на Балкані.

У неділю підписано німецько-турецьку торговельну угоду, на основі котрої німці знову обіцяли туркам дати машинерію в заміну за хромову руду.

Німці зробили таку обіцянку туркам у попередній угоді, але тоді не додержали слова й турки перестали давати руду.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Ґестапо чи Ґепеу?

Німецький уряд виступив оноді зо справді сензаційним закидом на адресу совєтського уряду. Закинув йому не більше й не менше, а холоднокровне вбивство 10,000 польських офіцирів і урядовців, захоплених у совєтський полон. Мовляв, убито їх в типічний спосіб, питомий для російської тайної поліції, звісного „Ґепеу". Найдено при кожному з них його особистий доказ.

Хоча з цею ревеляцією виступив націстичний уряд, обвинувачення були такі лячні, що польський уряд на вигнанню мусів на них звернути увагу. Націстичний уряд заявив, що він уже віднісся до Інтернаціонального Червоного Хреста в Женеві й до Ватикану, як безсторонних чинників, взяти участь у розсліді справи. Польський уряд на вигнанню приняв цю пропозицію, бо віднісся до Інтернаціонального Червоного Хреста з пропозицією складення безсторонної комісії для розслідження справи. При тому польський уряд виразно заявив, що націстичний уряд роздуває справу, аби посіяти незгоду між аліянтами, передовсім настроїти поляків проти росіян.

У відповідь на цей важний закид совєтський уряд у своїм радіовім комунікаті, призначенім для Німеччини, не тільки заперечив закид, що мовляв Ґепеу вбило 10,000 польських офіцирів, але закинув *ще Ґестапови, тайній націстичній поліції*, що це воно доконало масового вбивства польських офіцирів, а потім усе підстроїло так, аби це показувало на російську руку.

Маємо в цей спосіб перед собою два противні собі обвинувачення. Має світ вирішити, хто доконав масового вбивства 10,000 польських офіцирів, чи нотdebрична націстична поліція, чи однаково ноторична совєтська тайна поліція? Хто знає засоби одної й другої, той може однаково приступити, що кожна з них могла цього доконати, бо в минулому вони вживали менше-більше однакових засобів, тактики й „політики". Словом, яке їхало, таке здибало. Хтож на ділі в даному випадку є справником смерти 10,000 взятих у полон людей, злочинцем проти виразної постанови інтернаціонального закону, над цим справді повинно би бути розведене безсторонне слідство з людей, не заінтересованих у складанню вини ні на одну, ні на другу сторону. Таке слідство могло би бути першим кроком для знищення цеї урядової огиди, якою являється однаково Ґепеу й Ґестапо. Тепер, коли ці два братанки зчепилися за роги, є нагода для здорово думаючої частини людства врубати голову й одній і другій гидрі.

Многобічний Джеферсон

„Національна Ґалерія" і „Бібліотека Конґресу", приступаючи до святкування двісталітньої річниці народин Джеферсона, заявили, що вони влаштують в його честь виставу, аби зясувати цим різні сторони діяльности й досягів цеї великої особистости.

Будуть передовсім на цій виставі многочисленні портрети його особи, зроблені за його життя. А було їх багато; бюстів, медаліонів, портретів фарбою, тощо, бо він любувався в штуках і давав артистам багато замовлень.

Він самий був поважним збирачем творів штуки. В своїй палаті в Монтісело він створив колекцію друків, образів і різьб, котра була найкращим американським збором штуки.

Він цікавився найбільше архітектурою, себто штукою будови гарних домів. Він самий зробив багато рисунків, на основі котрих збудовано гарні будівлі; з них найславніша будова — приміщення Університету Верджінії. Він оснував школу архитектури в Верджінії.

Він знав добре старинні мови: латинську й грецьку, і піддержував та розвивав інтерес до них серед американського народу. Так звані клясичні студії завдячують йому незвичайно багато. Це зацікавлення клясичною стариною переходило й на поле архітектури, де йому приписується повстання багато будівель у клясичних стилях.

„Бібліотека Конґресу" має спеціяльну причину бути заінтересованою в ювилею народин Джеферсона, бо вона може назвати його своїм основником. Стара конґресова бібліотека погоріла підчас пожару Капітулю. Будучи в довгах, Джеферсон був примушений продати Конґресови свою книгозбірню, котру він збирав від 50 літ. Ціна купна виносила 25,000 долярів. Це було й основою нової „Бібліотеки Конгресу", котра на жаль погоріла в 1851 році. З неї одначе врятовано кілька тисяч томів. До цеї збірки „Бібліотека Конґресу" додала рукописи й листи. Між рукописами найдорожчим скарбом є оригінальна копія Заяви Про Незалежність з копіями цеї заяви, приготованими іншими визначними людьми революційного періоду американської історії.

Нинішні люди дивуються при читанню життєпису Джеферсона, як людина, така діяльна, могла так багато читати. Навіть в останньому році перед своєю смертю він читав Св. Письмо й грецьких драматичних письменників в оригіналі.

Осібний відділ на виставі, що її мають влаштувати в Вашингтоні дві згадані встанови, буде ілюструвати заслуги Джеферсона для музики. Тема незвичайно цікава, бо знаємо, що Джеферсон грав на скрипці, поки не зломав собі руки в згибі, та що він називав музику улюбленою пристрастю своєї душі. Він мріяв вічно про те, якби то спровадити до Монтісело італійців, які працювали би днем, а вечером грали в орхестрі.

Джеферсон був президентом Американського Фільософічного Товариства й заграничним членом Інституту Франції. Він мав велику збірку книжок про різні науки. Він уважається предтечою неодної науки в Америці.

Навіть це перечислення справ, якими живо цікавився Джеферсон, ще не вичерпує всіх „інтересів" цеї незвичайно складної й многосторонної людини.

Проф. Микола Чубатий.

ЛЬВІВ — СТОЛИЦЯ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

(З історії та теперішности міста).

II.

Історична правда про Львів.

Перші відомости про Львів не є окутані якоюсь мрякою передісторичної традиції, бо Львів заложений вже за нашої історичної памяти біля 1250 року західно-українським королем Данилом та названий на честь його наслідника престола та сина Льва — Львовом. Первісна назва була властиво Львів-город або місто Львів, згодом додаток город стали опускати а лишалася нинішна назва Львів.

Львів був оснований на важнім торговельнім шляху, що йшов зі сходу на захід як оборонний замок проти татар, коли то король Данило по році 1245 розпращався остаточно з усіми своїми та чужинецькими наїздниками став підготовлятися до боротьби з татарами та будувати сильні замки на важних стратеґічних місцях. Перша історична згадка про Львів є вже 1251 року та записана у Галицько - Волинській Літописи при нагоді великого пожару міста Холму, теж міста заложеного королем Данилом. Кажеться там, що цей пожар Холму було видно аж зі Львова, значиться, що Львів вже 1251 року істнував.

Як бачимо Львів це історично суто українське місто звигнене за часів української держави українським володарем. Місто це перейшло важку пробу, бо татари зорієнтувалися, що твердиня Львів, побіч інших є здвигнена проти них. Тому зажадали розкинення львівського оборонного замку, здвигненого на високій горі. Само місто одначе скоро розвивалося через своє догідне положення на перехрестю торгових шляхів так, що вже в другій половині 13-го століття, за князя Льва Даниловича, воно відсуває стару столицю Західної України Галич в тінь, а Львів стає столицею західно-української держави на сто літ, а духовою столицею Західної України по нинішний день без перерви.

Який ювилей Львова слід святкувати?

Річ природна, що Львів своїм значінням у минулому та в теперішности вповні заслугує на це, щоби відсвяткувати ювилей цього старого міста, важного для цивілізації у тій частині Европи. Одначе це не повинен бути 600-літній ювилей сусідського наскоку на столицю Західної України, тільки 700-літній ювилей оснування цього староукраїнського городу. Такий ювилей зближається та припаде він 1950 року. Віримо, що до цього часу вже буде по війні, що порядок у Східній Европі буде усталений на засадах справедливости, та що тоді українці Західної України, як теж польська меншина на тій землі, будуть могли з вдячністю згадати почин українського короля Данила, що положив основи під город, в якому 700 літ змагалися ріжні впливи українські, вірменські, німецькі, польські та жидівські, і всі вони лишили якісь сліди своєї цивілізаційної праці в городі князя Льва. Історичної правди про Львів та дійсного стану заперечувати годі, бо це місто українське своїм походженням, бо це місто найбільше жарливого українського патріотизму вже 16-го та 17-го століття і нинішних днів. Вкінці це місто країни в якій український нарід становить безсумнівну подавляючу більшість, дарма, що нині завдяки штучній інфільтрації польського елементу це місто з 330 тисячами населення як польська кольонія серед українського моря добула ледви половину людности.

Середновічний Львів.

Львівсько - польський історик Зіморович у своїй історії Львова каже, що по сто літах українського Львова прийшов понад двісталітній період німецького Львова. Звідки німецького? — спитає неодин. Де Німеччина, а де Львів? В дійсности й ця увага слушна. Львів ніколи не мав німецької більшости та ніколи німецьким містом не був. По переході Львова під панування Польщі, по ріжних польсько-мадярських перемінах, в дійсности аж 1387 року, Львів стає правдиво міжнародним містом, живим осередком торговельним, де до автохтонної української людности стають напливати зі сходи вірмени; греки та татари, зі заходу мадярські, італійські, та німецькі кольоністи, яким відкрив браму таки сам Казимир Великий.

Казимир В. надав Львовови так зване німецьке або маґдебурське право, яке давало містови повну автономію та незалежність від державної, себто польської влади. З цеї автономії не користала вся людність тільки католицькі пришелці зі заходу; не користали з неї православні ні українці, ні вірмени, ні греки. Між католицькими кольоністами було тоді ще найбільше німців, так і ціла громадська управа міста Львова дісталася в німецькі руки. У внутрішне урядування міста ввели спершу латинську, а потім німецьку мову, і в той спосіб Львів назовні дістав німецький характер, що й спонукало польського історика Львова Зіморовича назвати цей другий більше ніж двісталітний період історії Львова — німецьким Львовом.

Великою підпорою німецького елементу у Львові у ті часи стала римо - католицька церква. За мадярського володіння у Львові, 1375 року, основано у Львові римо-католицьку митрополію, а першим митрополитом став львівський німець Матвій, що для конкуренції з православним митрополитом галицьким сидів спершу в старім опущенім Галичі; та вже його наслідники переселилися до Львова. Його наслідником був навіть якийсь українець-католик, Микола Русин, але проти нього зачало боротьбу німецьке римо-католицьке духовенство Львова. Ватиканови не удалося створити українського римо-католицтва, що було мабуть його пляном. Римо-католицьку церкву у Львові та на Західній Україні опанували на довгі часи німці.

Німецька управа середновічного Львова ніколи не була демократична, навпаки аж до приходу Австрії управа Львова була постійно в руках міської аристократії, тому навіть наплив католиків поляків, здебільша бідних ремісників, не багато міг змінити зовнішний вигляд „німецького" середновічного Львова, бо багатше львівське купецтво було тоді майже без виїмків німецьке. Зрештою таке саме положення було й в Кракові; там теж до кінця 15-го століття міська маґдебурська управа була в руках німців.

Доперва сильний національний польський рух, викликаний в другій половині 16-го століття, допустив приступ на німецьку мійську управу і при помочи державної влади управа міста Львова вже в другій половині 16-го століття переходить в польські руки; німецьке католицьке міщанство польщиться, римо-католицька церква прибирає польський характер, стаючи найповажнішим пропаґатором польщини на Західній Україні. Зачався третій історичний період Львова, який Зіморович назвав періодом „польського Львова".

Українське міщанство „німецького" та „польського" Львова.

Мійська римо - католицька верхівка середновічного „німецького" та пізнішого „польського" Львова відсувала релігійними обмеженнями усіх православних, в першу чергу українців - автохтонів, від всякого впливу на мійську управу, дармо, що вони творили у місті спершу більшість населення. Обмеження були в тім, що православним українцям заборонили мешкати деінде в місті поза Руською Вулицею, православним вірменам поза Вірменською Вулицею. Українці міста Львова мусіли мешкати на передмістях Львова, а це мало ті наслідки, що вони надділі не вчислялися до міщан города Львова.

Релігійні обмеження мали добрий наслідок для автохтонного українського населення, бо це склонило їх до кращої орґанізації та до солідарности у відношенні до ворожої для них мійської управи міста Львова. В той спосіб повстають відомі церковні братства Західної України, що взяли свій початок саме у Львові; їх праця стала одною із кращих картин української історії через свою карність та солідарність членів, так рідку прикмету в українській історії.

Православні вірмени, греки та інші, спершу виявляли деяку солідарність з православними автохтонами українцями; відомий багатир Корнякт фундатор прекрасної ренесансової вежі при волоській церкві та власник найкращої палати у Львові був греком з острова Крети, що доробився на імпорті вина з Греції до Польщі. Але назагал солідарність православних неукраїнців з українцями скоро стала заникати з опортуністичних причин, а по Хмельниччині її вже цілком немає. Зрештою і боєва постава українських православних Львова по Хмельниччині заникає, що дало змогу польсько-католицькій мійській управі навіть звільнити деякі обмеження православних щодо поселення у Львові.

Нинішний Львів та його польськість.

Так само як середновічний „німецький" Львів та його наслідник „польський" Львів були штучним твором на українській землі, так само тільки виїмковими недемократичними мірами зберігався зовнішно польський характер Львова нинішних часів. Львів мав перед війною ледви 50% польського населення тільки [illegible] що Львів [illegible] бюрократії, себто урядництва, яке все є елементом переходовим та напливовим залежним від того, хто рядить тим краєм. Індустрії та більшої торговлі у Львові немає, а тим самим не має багато населення, яке постійно звязане з містом без огляду на це, хто панує над тим краєм. Не має мабуть сумніву, що по 10 літах української влади, Львів може стати українським містом у такім самім відношенні, як нині є польським.

Львів є ще під одним оглядом оригінальним містом. Він є **важним** пристановищем культурного духового життя українців та поляків. Це останнє більше мабуть заважує на тій завзятости поляків все говорити про „польський Львів" та навіть не вважати на українське море цілого краю. Львів є одинодим на світі містом, де є аж три католицькі митрополити, де є важні наукові та культурні орґанізації, установи українців та поляків; у Львові була найкраща українська та польська преса. Словом там пульсувало культурне життя у взаїмнім змаганні, з одним тільки застереженням, що польська культура тішилася повною свободою та матеріяльною піддержкою з податків усього населення, українська ставала до конкуренції, й то нерідко успішної, не зважаючи на брак якоїнебудь піддержки з публичних фондів та при безмежних ограниченнях з усіх боків державної та мійської влади.

(Кінець).

ІВАН ФРАНКО

Основи Суспільности

Повість

79)

— Чи ви, люди, подуріли, чи що вам таке сталося? — скрикнув Адась, запаленівши цілим лицем. — Ніякої крадіжі, ні грабунку тут не було! Нічого тут не сталося такого, до чого б ви були потрібні. Як вас буде треба, то вас покличемо, а тепер ідіть собі геть!

— І, не чекаючи на відповідь, панич відвернувся, щоб іти геть від них.

— От бачите! Чи я не казав? Треба нам того? — промовив війт, засуваючи шапку на вуха та обертаючись, щоб іти назад на вулицю. Всі інші господарі також були, видимо, збиті спантелику, не знали, на яку ступити.

В тій хвилі крізь відхилену хвіртку просунулася руда, розкудлана Цвяхова голова. Звертаючи своє пяницьке лице до начальника, він промовив до нього ніби шептом, але так голосно, що слова його почули не тільки господарі, але й відходячий панич:

— Не вірте, пане начальнику! Я вам кажу, що тут сталося щось недобре!

— Та що таке? — скрикнув роздразнений війт. — Кажи, коли знаєш, а не води нас, як кітку за стеблом.

— Спитайте панича, — шептав далі так само голосно Цвях, — що діється з єгомостем?

— Ага, ага, — підхопили господарі. — Ото, а ми й забули. Адже кажуть, що з єгомостем щось сталося. Ходімо до нього подивитися.

— Це що інше, — промовив війт. — До єгомостя можемо йти.

Адась хоч добре чув усю оту розмову і в душі мало не тріскав з лютости, та проте вдавав, що не чув нічого, і захотів грати розпочату ролю як можна найдовше.

— А що там? — скрикнув він опять грізно, обертаючись до людей. — Ви ще тут чогось чекаєте?

— Та ні, прошу ясного панича, — мовив війт уже сміліше. — Ми до ясного панства нічого, борони Господи!

— Ну, а чогох тут стоїте?

— Та ми вже йдемо.

І всі чотири пустилися йти, але не у хвіртку, а вигоником на панське подвіря.

— А куди ви сюди йдете? — блідкучи на лиці спитав Адась.

— Ми хочемо до свого старого єгомостя подивитися, — казав війт, кланяючися йому з лукавою чемністю.

Аж тепер, бачачи, як панич то паленіє, то блідне, мініться на лиці та затискає зуби, як якийсь неспокій кипить у його нутрі, війт почав догадуватися, що тут таки мусіло статися щось негоже, а при тім щось таке, що пани радіб закрити перед їх мужицькими очима. Ще перед хвилею такий несміливий і нерішучий, він виступив тепер далеко сміліше, певний себе, чуючися на твердому, правному ґрунті. О. Нестор, хоч жив у дворі, не належав до обшару, був тут тільки комірником, а громада мала перше право дбати про нього. Панич не міг тепер відправити їх, не міг боронити їм бачитися зі своїм панотцем, а через нього війт і всі інші господарі надіялись таки довідатися, що властиво сталося у дворі цеї ночи. Та Адась не думав так легко податися.

— До єгомостя не можна тепер, — мовив він трохи лагідніше.

— А то чому? — запитав війт трохи гостріше, бачачи, що „ясний панич" спускає з тону.

— Єгомость тепер спить.

— Спить? Та де то може бути? Ми знаємо єгомостя не від нині. Єгомость у таку пору, перед обідом, ніколи не сплять.

— Кажу вам, що спить тепер. Можете прийти трохи пізніше! — знов гнівно фукався пан Адась.

Та люди вже не слухали його. Вони йшли, державчи шапки в руках, кланяючися паничеви, та проте й не думаючи цофатися взад. Адась аж трясся з лютости; здавалось, що ще хвиля, і він готов кинутися на тих упертих мужиків з нігтями й зубами.

— Мамочко, — скрикнув він нарешті, — скажіть що цим людям! Пхаються, мов свині, до єгомостя та й до єгомостя. Хтось їм наговорив якихось дурниць, то вони сюди...

Та не договорив. Війт станув перед ним, випростувавшись і показуючи на знак своєї урядової поваги.

— Пане, — сказав він звільна, але з притиском. — Я є начальник громади. Я чув, що з єгомостем сталося щось недобре. До нього ми маємо право, і ви не смієте нам заборонити з ним бачитися. А свиньми ви не смієте нас називати, бо ми під тим самим цісарським правом ходимо, що й ви.

Тим часом хвіртка отворилася знов. Люди, зібрані на вулиці, чуючи, що щось довго балакають їх післанці з паничем, і що панич щось надто високо підносить голос, почали звільна, один за другим, входити в вигонець і громадитися навколо війта. Купка вже була досить поважна й робилася щораз більша. Назва „свині", котру кинув панич селянам, обурила всіх до глибини. Почали гомоніти, далі бурчати щораз голосніше. Ті, що були ззаду, промовляли сміливіше:

— Що? Ми свині? А дивіть на нього! Смаркач один! Коли ми свині, то ти, певно, за свинопаса над нами не будеш! Ходім до панотця! Не зважайте на цього молокососа! Он яке воно!

І юрба поперла наперед на панське подвіря. Та в тій хвилі пані Олімпія заступила їм дорогу.

— Алеж, Адасю! — мовила вона, заломлюючи руки й хитаючи головою. — Як же можна таке говорити про таких поважних господарів! Пане начальнику, прошу вас, даруйте йому! Він дуже зґризений... там такі неприємности... Господи, а тут у нас також! Єгомость наш трохи заслабли. Вночи в них був напад... знаєте, в них часом „тота слабість" трапляється. Вчора при гостях трохи міцнішої гербати з румом випили, та й на тобі! А вночи, кидаючися, бідний випав із ліжка і вдарився в голову. Але то нічого. Тепер уже йому ліпше. Рано була гарячка, але тепер поснідав і заснув. Не бійтеся, я вам ручу, що йому нічого не буде, але пару день треба його лишити в спокою. Тож прошу вас, ідіть тепер додому. Адась поїде нині до Львова і для всякої обезпеки спровадить доктора. А тим часом будьте певні, що йому в мене нічого не хибне. Адже знаєте, що я досі його не вкривдила, і тепер, певно, не скривджу.

(Дальше буде).

З Життя Хінців в Америці

(Стефан Пірс: Огляд нових книжок).

Коли в родині Лов вродились близнюки, їх назвали Вилсон і Маршал, по прізвищам президента і віцепрезидента, що тоді були при владі. Сучасна преса широко про це писала, хоч мало хто замітив, наскільки незвичайним фактом було це, що батьки-хінці додали до старинного і загально шанованого родинного презвища Лов імена, які поширені між людьми іншої мови і раси на другій півкулі світа.

Віцепрезидент Маршал написав з цієї нагоди листа до батька близнюків у якому сказав: „На мою думку бути добрим американським горожанином, це найкраща річ у світі. І хоч я не можу обдарувати Ваших дітей ніяким майном, то можу бодай поблагословити їх з надією, що вони виростуть на честь і потіху батькам та на користь громаді".

Один з синів родини Лов, Парді Лов, став відомим соціольоґом і письменником. Саме тепер вийшла його книжка п. з. „Батько і Славний Нащадок", в якій він описує своє життя як американця хінського роду. Властиво кажучи, він пише не так про себе самого, як про свого батька, якого ціла хінська громада у Сан Франсиско шанувала за мудрість, справедливість і чесність. Книжка його сина навіяна пошаною до батька.

Батько Лов уважав, що хінці можуть стати рівноправним учасниками американського життя через терпимість і вирозумілість. Пристосовуючи свою думку у щоденному житті, він здобув собі широке признання і пошану між американськими купцями у Сан Франсиско. Та проте він ціле життя мріяв, що доробившись маєтку, верне до Хіни доживати віку.

Тимчасом обставини склались інакше. Показалось, що він був кріпше звязаний з Америкою, ніж сам думав. Тут були поховані найближчі члени його сімї, діти виховались в американських обставинах і звикли до тутешнього способу життя, так, що й батько мусів накінець признати, що вся його будучність тут. Та яка ця будучність? На це питання він постійно відповідав, що така, як і його дітей. „Я не знаю, казав він, чи вони будуть хінцями чи американцями. Я хочу тільки, щоби вони чогось доконали тими здібностями й таланом, яким їх судьба обдарувала, щоби зберегти добре імя нашого роду, та щоби здобули признання своїх співгромадян".

Життя пішло так, що діти стали американцями. Правда, не без труднощів і перешкод. Парді Лов пройшов американську школу, як міліони інших американських дітей, в товаристві синів всіляких народів і рас. Він все ще памятає свій перший день у школі, як вчителька почала відчитувати імена учнів:

„Луїза Фляйшгакер — австрійка" — читала вчителька, підкреслюючи слово „австрійка"; „Елсі Форсайт — анґлійка; Пенелопа Лінколн — американська муринка; Юрі Матсуяма — японець; Марія Пучінеллі — італійка; Гайнц Краєр — німець; Парді Лов — хінець, і так цілий реєстр.

Раз вчитель сказав, що Парді Лов, тому, що родився в Злучених Державах, може стати навіть президентом. Молодий Парді тоді з завзяттям став читати життєписи президентів і все що відносилось до історії Америки. Та коли доріс, то побачив, що йому, як хінцеви з роду, не так то легко пробиватись. Показалось це тоді, як він перший раз почав шукати праці.

„Мене скрізь приймали схвильовано, — пише він у своїй книжці, — з пожалуванням, а то й з нетерпливістю. Відповідь бувала все та сама: жалуємо, мовляв, але ми вже приняли на працю когось іншого. Моя молодеча самопевність щезла... Це, що почалось як повне рожевих надій молодече підприємство, перемінилось в гірку, огидну примару".

З часом Парді Лов найшов собі повноправне місце в американському громадянстві, особливо після того, як одружився з американкою, що походила зі старого новоанглійського роду. Вся рідня Лов зїхалась в день, коли Парді привіз свою молоду жінку до родинного дому. Як не як, а він нарушив хінську родову традицію не менше, коли не більше, ніж вона, виходячи заміж за хінця.

Дружина Лов здобула собі відразу пошану в рідні чоловіка. Вона до подружжа сильно цікавилась хінськими звичаями і мовою, так що зуміла привітати кожного члена родини у належний, приписаний старинним обичаєм спосіб. Особливо старі жінки з вдоволенням перешіптувались і ставили американку за приклад своїм хінським дітям і внукам, що під впливом американізації не приписували належного значіння старим батьківським звичаям.

„Батько особливо був вдоволений", — пише П. Лов. Моя жінка придавала блеску нашій родині. Вона нехотячи стала для Хінського Міста зразком жіночої етикети і немов сторожем старинних традицій у товариських зносинах".

Справді незвичайне явище обміну культурними цінностями. Хінський хлопець став американцем, а дівчина з старого роду Нової Анґлії — прикладом доброго хінського виховання для молодих хінських дівчат.

Старий батько Лов, не зважаючи на довгі літа перебування в Америці, затримав у своїй душі глибоку пошану до старих хінських обичаїв. Тому то святкування його шістьдесятих уродин по хінському обичаю справило йому незвичайну втіху. На той день всі діти і внуки відклали на бік своє американське виховання і вшанували батька згідно з обрядами, у яких їм проводила їх тета, сестра їх матері. Вона виголошувала традиційні привітання, а найстарший син Парді, і його американська дружина, у приписаний момент впали перед батьком на коліна, вдарили три поклони та подали йому, як звичай вимагає, чашку чаю і солодощі на доказ синівської відданости.

Важною подією у житті Парді Лов було народження сина. Ще заки він прийшов на світ, Парді писав:

„Він відчиняє нам ворота нових спільних переживань. Він теж мусить поставити міст над проваллям, що відділює схід від заходу. З одного боку він матиме рідню своєї матері, яка певно буде ним тішитись і його любити так, як вони люблять нас, його батьків. З другого боку будуть хінські діди, що в ньому бачитимуть здійснення своїх надій. Придержуючись старинної хінської традиції, яку вони глибоко шанують, вони вибрали для нього, нащадка, у шістьдесять шестому поколінні, основника цісарського роду Ган, влучне імя Цу-Ї, що значить „Милозвучний Дар Предків". Та для нас він є щось більше, як зобовязання супроти минувшини: він є заповіддю нашого майбутнього". — (Фліс).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ І БІБЛІОТЕКИ В СТЕМФОРД

СЛОВО ДО ОРГАНІЗАЦІЙ

До Заряду Музею і Бібліотеки в Стемфорді, Конн., свого часу прибув лист від Заряду Української Бібліотеки імени Симона Петлюри в Парижі, підписаний бібліотекарем Іваном Рудичевим, з дня 6-го березня 1940. Між іншим читаємо там: „Ви з невтральної країни можете листуватися з краями загарбаними Німеччиною. Ви моглиб знати, які там видання виходять. Спитатися Ви моглиб бодай у Науковім Інституті в Берліні. Нам тут не вільно діставати нічого з Німеччини. Та я й не хочу. Я хотів би лише, щоби до Вас доходило, щоб хоч денебудь була збірка тих всіх видань та листків. От, наприклад, чуємо, що в Празі виходить „Пробоєм", що в Кракові виходять „Краківські Вісти", ніби то і в Варшаві щось є. Добре булоб, щоб те все Ваш Музей мав. А коли війна скінчиться, то тоді може й моглиб ми від Вас те дістати. Це все великий клопіт я Вам завдаю. **Але ми в Европі всі в стані такому, що не знаєш, чи вижиємо, чи вціліє наша Бібліотека, чи ні. Страшні часи. А конечно мусимо все робити, щоби різні памятки наші, якіб вони не були, таки дісталися до українських сховищ та музеїв".**

Подали ми ті слова тому, щоб український загал, зокрема українські товариства зрозуміли, що в нинішніх часах вимагає конечність, щоби розбудувати Український Музей і Бібліотеку в Стемфорді, Конн. Це буде одинокий Український Музей і Бібліотека на цілому світі, що є в такій державі, що можемо бути певні, що ніхто нам не знищить того, в що вложимо свій труд і гроші.

Сьогоднішні наші слова звернені головно до різних Союзів, товариств, братств, хорів, аматорських кружків, тощо. Звертаємось з проханням до Вас, Члени і Членкині товариств, щоб Ви зрозуміли вагу хвилі, щоб Ви зрозуміли конечність Українського Музею і Бібліотеки в Америці. Щоб Ви зрозуміли, що вже найвищий час, щоби розбудувати ті інституції так, щоби вони стали славою і гордістю української культури. До того не треба багато. Треба сходин, щоб поговорити розважно і мати добру волю зробити щось доброго для тої справи. Треба застановитись, щоби ті маленькі організаційні бібліотечки, що вже роками позамикані в шафах, віддати до Бібліотеки в Стемфорді, щоби тим способом доповнити її. Організаційні прапори, памятки, віддавати до Музею. Тепер, в часі Кампанії, ухвалити бодай малу жертву, щоб через ту допомогу імя Вашої організації було згадуване в історії тих інституцій.

Ціллю кожної організації є між іншим і це, щоби дбати і ширити культуру. Виповніть свої правила, сповніть свої обовязки супроти своєї організації, супроти української культури, а тим самим того народу, з котрого походите, а котрий сьогодні крівавиться в шпонах диких ворогів.

Українські Організації! На днях Заряд Музею вислав листи до різних товариств з проханням матеріяльної помочі. Просить, щоб Ви відізвалися своїми жертвами на Велику Музейну Кампанію. Ті організації, що отримали листи, Заряд Музею просить, щоби негайно вислали свої жертви. А ті товариства, що не отримали листів, Заряд Музею просить, щоб не гнівалися, бо то річ цілком звичайна; нам трудно мати адреси всіх товариств в Злучених Державах. Тому всі організації, чи вони отримали, чи не отримали прохання від Заряду Музею, хай поспішать зі своєю поміччю на розбудову Українського Музею і Бібліотеки в Стемфорді, Конн.

Члени організацій! Ставтеся прихильно до справи Кампанії. Хай вона буде дорогою для Вас усіх, і для кожного зокрема. Хай не буде ні одного такого, що запротестував би проти помочі згаданим інституціям. Застановіться над розпучливим станом українських культурних установ в Европі та поможіть розбудувати їх тут, в Америці. Відізвіться на заклики Великої Музейної Кампанії.

Вишліть жертви з організаційних кас негайно на адресу:

BISHOP'S CHANCERY
815 NOTH FRANKLIN STREET,
PHILADELPHIA, PA.

Управа Музею і Бібліотеки в Стемфорді

НІМЦІ БУДУТЬ КОМАНДУВАТИ ІТАЛІЙСЬКОЮ АРМІЄЮ І ФЛЬОТОЮ

(ОНА). — До Женеви прийшла вістка, що німці мають взяти команду над італійською армією і фльотою. Гітлер уже назначив генерала Ервіна фон Віцлебена начальником (оберінспекворoм) італійської армії, а кап. Ловеша головним інспектором італійської фльоти. Ґенерал Віцлебен має осістися в Таранто, а Ловеш в Неаполю. Кажуть, що підчас недавно відбувшоїся розмови між Гітлером і Мусолінієм, Мусоліні мав згодитися, щоби Гітлер перебрав команду над його збройними силами, бо ситуація склалася так, що треба спільними силами відбивати напади Обєднаних Держав.

Італійським генералам й адміралам це певно не буде до сподоби, що їх збройними силами командуватимуть німці, але видко, що Мусоліні мусів погодитися на пропозиції, які поставив йому Гітлер.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА"

ҐЕНЕРАЛ ДВАЙТ Д. АЙЗЕНГОВЕР, начальник аліянтських військ у Північній Африці (наліво) в розмові з ґенералом Менлюком, головою турецької місії до північної Африки.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

„Циганка Аза" — знаменито відіграна.

У нас так уже звикли до того, що коли пишеться про якусь аматорську виставу, то не інакше, як „всі грали як справжні артисти". Не інакше, як вистава була „чудова". Тому саме, коли трапиться часом згадати за виставу, що має дещо спільного з справжнім мистецтвом, то не знати, від чого і як почати.

Товариство „Дністер", відділ 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку, відоме з того, що коли вже задумує влаштувати якусь виставу для бенефіту своїх членів, то звичайно дбає, щоби така вистава була дійсно добра. Від тої традиції не відступило воно й цього року, коли рішило дати виставу „Циганки Ази" (М. Старицького), поручаючи артистичний провід п. Михайлови Скоробогачеви, що то завжди намагається дати щось нового й мистецького.

„Циганка Аза", що була відіграна в днях 10 і 11 квітня в церковній галі під ч. 217 Іст шеста вулиця, стягнула масу публики, яка певно не пожаліла, що цю виставу бачила. Бо, як на наші відносини, вона була виставлена дбайливо. Ролі вивчені, а таке у нас рідкість! Мова чиста, виговір виразний. Зайвої метушні на сцені не було, як це часто буває при групових виступах, а акція поступала жваво вперед. Що павзи задовгі, це вже інша справа, але це вже належить до бизнесу...

Та щоб не говорити про цю виставу, а треба зазначити, що головну атракцію і несподіванку счинила своєю грою п-нна Люба Ковальська в головній ролі циганки Ази. І коли можна про когось говорити, що має природний сценічний талант, то він є безсумнівно в неї. А коли до цього додати теж і певне драматично-голосове вишколення, що вона його посідає, то все те разом з сценічним талантом дало такий образ Ази, якого певно ніхто з присутніх досі не бачив. Гра була наскрізь оригінальна, відповідаюча тій трагічній постатті, якою має бути Аза з своїм пристрастним темпераментом. П-нна Люба Ковальська має талант до сцени, справжній талант, як рідко в кого.

Стара циганка, п-ні Л. Міліна, як своєю поставою, так і голосом знаменито надавалась до своєї ролі й виконала її з сильним драматичним ефектом. П-ні Маруся Скоробогач в ролі Галі мала тяжке завдання розвинути ролю, яка оброблена в пєсі доволі недбало. На перешкоді тому стояла затиха вимова.

З мужеських роль треба піднести в першу чергу п. М. Скоробогача в ролі Василя. Сам він бувалий на сцені й добрий режісер, дбайливий про культурність вистави. Але чи йому підходить роля „аманта", коли мається до діла з двома жінками, між якими є і повна вогню і шалу циганка, це вже друга справа. В ролі „Гриця" булоб лекше, бо „Маруся" не циганка... Зате з Анрашом, старим циганом, що його віддавав п. П. Чорнюк, ішло „як по маслі". Він уже має добру вправу (очевидно на сцені!) щодо цього, що то значить, як старий задуриться у молодій. Тому таки добре розгарячився, як діставав від Ази за це научку. А Панаса, з добрим серцем і ніби дурним розумом, то вже п. А. Дубас вдає так, що так якби вродився до таких роль.

Поменші ролі випали вдоволяючо. Костюми були гарні, а деякі, як от циганки Ази, навіть дуже гарні. Співи, що були підготовані п. М. Скоробогачем (як і невеличка орхестра п. Й. Снігура), доповняли по змозі культурну сторону вистави, про яку можна сказати, що хто її бачив, той не пожалів, що був, бо побачив щось нового, а це вже багато, коли іде про наші вистави.

ЕМБРИДЖ, ПА.

Наша Допомога Дядькови Семови.

З ріжних сторін Америки поміщує наша українська преса дописи про те, яку дають поміч українці нашій державі та як докладують усіх зусиль, щоби наша прибрана батьківщина зі своїми союзниками вийшла з цеї страшної війни переможною.

Любов до нашої держави виказуємо ділом, не жалуємо ні сил, ні грошей на закупно воєнних бондів, чи на Американський Червоний Хрест. І вірно працюємо по воєнних індустріях, як теж і іншим способом, чим можемо, помагаємо знищити диктаторів, що напосілись цілий світ завоювати, а підбиті народи рабами поробити. Америка вступила до війни не з наміром забрати чужі землі, але стала в обороні демократії, свободи і тої волі, за яку українці віками боролись і боротись будуть, поки в світі не запанує правдива демократія.

Сповняємо наш горожанський обовязок і нашою допомогою Америці віддячуємось їй за тепле й батьківське приняття до себе великої частини українського народу.

Коли на рідних землях нас переслідували і дальше переслідують там наших рідних, то Америка нас тут приняла як своїх дітей і нічо нам не забороняє, так, що маємо змогу культурно розвиватись. Українці з нашого місточка, що гуртуються при укр. греко-кат. парохії, також ідуть слідом інших громад і помагають нашій державі. Ще минулого літа місцевий парох, о. Крохмальний, разом з п. Л. Кухтином, перевели спис закупна воєнних бондів. Той спис виказав, що вже минулого літа, українці з нашої парохії закупили воєнних бондів за $60,000. А тепер сміло можна сказати що ця сума подвоїлась, бо наші люди не тільки купують бонди по фабриках, в котрих працюють, але купують ще на почті і по банках. Треба згадати, що й відділ 161 У. Н. Союза також закупив воєнних бондів за $1,500. Також цей відділ дав $10 на А. Ч. Хрест. За старанням о. Крохмального післано від парохії св. Петра і Павла різдвяні дарунки хлопцям, що служать в армії Дядька Сема. Як рідна мати, не забуваючи за своїх синів, що порозкидувані по цілому світі, там післала їм від себе різдвяну памятку. Зроблено ось так дуже гарне діло, бо тою посилкою піддержано тих хлопців на дусі в боротьбі за свою батьківщину. Також не забудуть вони за церкву, з котрої походять, і за своє українське походження. Чи мало праці й труду в тім вложили дівчата з Марійської дружини і деякі членкині з старшого і молодечого товариства. А печи, пакувати і вислати 157 пакунків, то це не була легка справа.

В неділю дня 14. лютого відбулось в церкві св. Петра і Павла посвячення Службового Прапора, і пропамятної таблиці з прізвищами вояків, що служать в Американській Армії. Тих імен видніло 180. Це ті, що рішені своє життя віддати за свою вітчину, за Америку. По посвяченню о. П. Олексів, тодішний парох з Пітсбурґа, виголосив патріотичну проповідь в українській мові, а о. Гр. Монета, парох карпатських українців, в анґлійській мові.

В своїй проповіди о. Гр. Монета, звертаючись до тут родженої молодіжи, сказав, щоби вона не тільки любила свою вітчину і звіздистий прапор, але щоби любила і жовто-синій прапор і той край, звідки походять її родичі. Також казав, щоби вивчила і шанувала українську мову та українські традиції.

Тому, що місяць березень є місяцем Червоного Хреста, церковний комітет, з о. парохом зарядили в неділю 28-го березня збірку на дохід Американського Червоного Хреста. Перед самою збіркою о. Крохмальний вкротці пояснив ціли Червоного Хреста, себто цеї гуманітарної інституції, що помагає усім народам. Збірка на А. Ч. Хрест принесла $100.

Осип Литвин.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Річні збори Комітету Відділів У. Н. С. в Ню Йорку і околиці.

Річні збори Комітету Відділів У. Н. С. відбулись дня 15. квітня в галі церковній під ч. 217 Іст Шеста вулиця в Ню Йорку. На цих зборах були заступлені такі відділи: 361, 69, 130, 117, 200, 204, 158, 293, 310, 5 і 325. Зборами проводив п. Ю. Павчак, секр. М. Демидчук. **Першою точкою** зборів були звіти урядників Комітету, а це голови Комітету п. Ст. Ковальчука, секр. п. Ликтея і касієра п. Підгайного. Всі звіти принято як були читані. Всі три урядники вивязались зі своїх завдань добре, а вислідом їх праці при помочи всіх відділів У. Н. С. в Ню Йорку і околиці було, що з концерту, який ці відділи влаштували в осени, прийшло для Армі Ріліф Фонд 1,037 дол і 25 ц. чистого доходу.

Другою точкою зборів була справа пятьдесятьлітного ювилею У. Н. С., який припадає на наступний рік на уродини першого президента Америки — Юрія Вашингтона. Всі присутні заявились за те, щоби такий ювилей відсвяткувати якнайбільш врочисто, та щоби з цього вийшла користь для У. Н. С. і всього пленства. Присутний на цих зборах головний секретар У. Н. С., п. Д. Галичин, представив потребу і значіння такого ювилею та його моральну і матеріяльну користь. Зазначив, що ми повинні чутись гордими, що припадає нам в уділі святкувати 50-ліття нашої рідної організації, яку здвигнули ми своєю тяжкою працею і змаганнями тут на американській землі. Тому сама честь наша вимагає, щоби ми віддали належну пошану тій нашій інституції.

Третьою точкою був вибір нового уряду, до якого ввійшли: голова п. Ю. Павчак, містоголова п. Стахів, секр. п. Ликтей, касієр п. Ворґуль. До контролі ввійшли: п. Левицький, п. Ніньовський і п. Підгайний. Замикаючи збори нововибраний голова п. Ю. Павчак висловив надію, що всі члени Комітету будуть працювати з усіх сил, щоби це велике діло увінчалось успіхом. Наступні збори Комтієту відбудуться у травні.

Марія Демидчук,
секр. зборів.

ПАЙКИ

(Жарт).

Для радія зладила **Ю. М. Шустакевич.**

Він: О, ґратулюю, ґратулюю, дуже, дуже гарно, модерно!! Гм-гм...

Вона: Що, що такого? О, це мій новий „сут"! Ну, бачите, я мужа не маю, сини на війну пішли. Воно... якось відрадніше, коли хтось по хаті у штанах крутиться, хочби тільки я сама.

Він: Вам, значить, відрадніше, коли ви ось так собі у... штанах по хаті крутитесь?

Вона: О, так, чую в собі більше відваги — аякже (сильно покашляла).

Він: А що це у вас так повно паперів на столі, студієте що небудь?

Вона: Ах, гризота — кажу вам. Це паювання зовсім забило мені баки. Обчисляю, думаю і ніяк до діла не дійду.

Він: Це справді теперішна війна накоїла жінкам лиха; я чув, що начебто будуть хлібні лінії...

Вона: Ой Боже мій! Що ви кажете? хлібні хвости ви думаєте?

Він: О ні, не бійтесь. В Америці ще не так зле. Але ось бачите, держава забороняє пекарям спродавати краяний на скибки хліб, ну, а ви знаєте, багато жінок не вміють вкраяти рівненької скибки хліба.

І ось одна пекарня задумала значити на хлібі відповідні лінії, щоб так було краще краяти божий дар. Ці лінії одначе показались непрактичні, бо ось в печі хліб підростає, настає значить експанзія, лінії заливаються і зникають.

Вона: Значить, біда, га?

Він: Жінки денервуються. Передше виняла собі готовеньку скибку, а тепер хоч сядь та плач.

Вона: Ну і нема досі ще нічого нового в цій справі?

Він: Кажуть, що невдовзі появляться хлібні ятки, де різники будуть господиням краяти хліб!

Вона: Ото — біда! Що то не діється вже на світі! Знаєте, моя сусіда говорила мені, — вона шифом у готелі — що оподі видавали у них обіди на якомусь бенкеті по 25 долярів, від особи. Подумайте! Така ціна. Чи не скандал?

Він: Це, цеж нечуване, що ви кажете! В теперішний час цеж розпуста! Вони певно мали там мясо і масло!

Вона: Певно. Неможливі речі тепер діються, кажу вам. Всього повно і нічого нема. Знаєте, мій сусід, почувши, що мясо піде на пайки, як запопадливий господар, наняв собі за містом невеличку ледівню, купив собі пів дозина волових лопаток, половину теляти, дещо вепровини і з пятьдесять курей. Це все гарненько заморозив в ледівні і... нехай там дожидає слушного часу. Обоє з жінкою радіють, що так мудро поступають, як порядні господарі. Колись другі будуть пісну бульбу їсти, а ми як чесні та працьовиті, соковитий стейк або курочку, кажуть до себе.

Він: Це дуже, дуже самолюбно!

Вона: Та щож з того? Тепер він має багато мяса, але не має газоліни, щоб поїхати та привезти те мясо.

Він: Ха, ха! То знаменито! Значить: мітла має два кінці. Кажуть, що це ворони і сороки мають якусь особлившу приємність красти ріжні дрібні та лискучі річи і складати їх у якомусь сховку. Ці лискучі річи скобочуть їх і вони без найменшого змислу накопичують їх. Оттак собі. Так ось тепер деякі люди, скоро тільки почують, що якогось матеріялу буде обмаль, зараз на лоб на шию, потрібно цього, чи ні, скуповують, накопичують без найменшого застановлення.

Вона: Ну — сороці або вороні не дивуйся і тоді, колиб вона свиснула дідуневі окуляри, або тітці брошку, але людина не повинна піддаватись таким імпульсам.

Він: Страх, як я не люблю таких ласих людей, це...

Вона: (двозначно) я теж не люблю таких людей..., (півголосом) а сам нагарбав аж двайцять пар скарпеток і...

Він: (скоро теж пів голосом) Ге, ге, а сама замела аж двайцять пар панчохів.

Обоє разом: (скоро) Що кажете?!!

Вона: (ще скорше) О, о, нічого, нічого... Ну, а що нового в Індіях, як там Ґанді, чи ще голодає?

Він: О, він козарлюга, іде з духом часу. Я післав йому ґратуляційну телеґраму, ось таку: „Держись хлопче, а покищо дай мені свою пайкову книжку!"

Вона: Ну, і що ви з неї робилиб? Я — ось дивіться: олівці, папері на столі, пайкові книжки і тому подібне, студіюю, думаю над тими значками і ніяк того не розумію.

Він: А я вам такий радий з тих усіх обмежень, що й ну!

Вона: Таак? Ви мене денервуєте! Ви раді — га? А дозвольте спитати, чого ви такі раді? Що в тих обмеженнях такого доброго, пожиточного, практичного? Я от сиджу дома, ламаю собі голову, а так поїхалаб куди, або пішла, а то...

Він: Ага, ось в тім річ... Знаєте, жінкам було досі задобре. Вони нічим не журились; ґазоліну мали, авта мали, на бриджі їздили, по мувіс висиджували, або читали романи, зітхали до Кларк Ґейбелів, а тепер — яка радість!!

Вона: (нервується) Вам радість! Я ось зіпсувала два бохонці хліба, поки вкраяла рівну скибку хліба, га, це вам радість?!

Він: Так, цеж знаменито! В поті чола заробляй на хліб, аякже!

Вона: Ох і не втерплю добродію, ви мене нервуєте! Не втерплю і скажу вам якесь погане слово!!

Він: Чогож ви? Яж говорю правду. Тепер жінки мають якісь проблеми життеві, а передше... Ну ось, наприклад ви...

Вона: І не чіпайте мене, бо так і суне мені на язик погане слово і я обиджу вас!

Він: Ну, слухайте добродійко; я знаю; ви почуваєте себе і виглядаєте дуже відважно у... у... у ваших ну... у вашому „суті", але сядьте, я вам поможу розвязати цю пайкову проблему. Отсе ваша пайкова книжка...

Вона: Так, ну і що?

Він: Отсі значки це пойнти, а отсе табличка усіх харчів. Зараз... гм... Ось пушка горошку несе 10 пойнтів, сушені сливки 14 пойнтів, квашена капуста 11 пойнтів, а...

Вона: (наче розуміє) Ага — так, так. А мясо?

Він: Ви журитесь мясом? Атже мяса буде доволі! Не читали ви, що уже відчинили ятки з конячим мясом?

Вона: Що ви кажете?! Ой Боже мій, та хтож його хоче — конячого мяса?

Він: Не знаю, я тільки чув, що на початок порізали на цю ціль самі старі, нікому непотрібні коні.

Вона: Хай йому враг! Вертайте до наших пойнтів.

Він: Отже бачите, тут усе розказано так — до пойнту, розумієте?

Вона: Егеж — що знав, те вгадав!

Він: Знаменито! Тепер ви все зрозуміли. Бачите, від тепер, де тільки зійдуться жінки, їх конверзація буде завжди...

Вона: (підхоплює) до пойнту!

Він: А передше все було...

Вона: (підхоплює) не до пойнту.

Він: Егеж, тепер жінки, як не говоритимуть про паювання поживи і пайкові книжки, їх конверзація...

Вона: Буде не до-понту!

Він: Ось бачите, я все вам розказав як слід... (обоє) до пойнту!

Вона: Ну, а як вам бизнес іде?

Він: (зітхнув) кепсько!

Вона: Так чому не замкнете?

Він: (нерадо) Та яб уже до мари і замкнув той бизнес, та знаєте, в теперішних часах тяжко дістати порядну колодку...

Вона: Ха, ха, ха, оце мені радість! Тепер і ви сказали теж до — пойнту!!

...Е МІҐ ДИВИТИСЯ. „Я не міґ дивитися на свої ноги, бо я не міґ вірити, що їх у мене вже нема", говорив вояк Ралф Г. Теіс, ранений з японського моздіра на Соломонських островах. Світлину знято в військовому шпиталі коло Сан Дієго, де його лікують найкращі лікарі краю.

ЯК РАТУВАТИСЯ В ДЖУНҐЛЯХ ВІД СМЕРТИ?

(ОНА). — Беручи під увагу те, що пільотам американської повітряної сили приходиться літати понад непроходимі ліси, високі гори й джунґлі, та що їм може трапитися нещасливий випадок, американський уряд видав брошуру під назвою "Jungle and Desert Emergencies", в якій подані вказівки, як рятуватися в джунґлях від смерти. Воєнний Департамент Злучених Держав каже, що ця брошурка повинна находитися в посіданні кожного військового пільота. Він обовязаний носити її при собі, а як йому трапиться нещасливий випадок, що змусить його осісти літаком в джунґлях, то ця брошура може вирятувати його від смерти. Над цею брошуркою працювали дослідники життя і рослин в нетрах непроходимих лісів і вони подали всі інформації, як поводитися в джунґлях, щоби не втратити життя.

В першу чергу автори згаданої брошури радять пільотам, що як їм трапиться випадок, що мотор попсувся, або що ґазоліни забракло, а вони змушені осісти, а нема де, то не повинні спускатися парашутом на землю, а навпаки, шукати місця, хочби й не дуже підхожого, на те, щоби осісти на землю. В таких випадках про літак не конче дбати. Він може й розбитись. Ходить про те, щоби пільот і його помічники життя не втратили, бо вправні керівники військовим літаком ціняться нині дуже високо. Тому власне автори згаданої вижче брошурки радять пільотам не опускатись на землю при помочі парашута, але в разі нещасливого випадку осідати на землю, хоч би він мав й розбитись, бо в такім випадку їх лекше в джунґлях віднайти.

Як пільотови вдасться осісти літаком на землю, то в першу чергу, він і його товариші матимуть де спати; ті, що шукатимуть за ними, скорше заувважать, хочби й розбитий літак ніж чоловіка, якби їм прийшлося перебувати в джунґлях довший час, то матимуть чим запалити й давати вогнем сиґнали, де саме вони находяться; як літак розібється, то з нього можна збудувати захист від звірини і так далі. Взагалі ліпше є в таких випадках не втікати з літака, а старатися спуститися з ним на землю.

Осівши на землю, пільот і його товариші не повинні нервуватись і втікати з джунґлів, бо цим можна наробити собі клопоту. „Все треба робити розважно й ніколи не квапитися. Треба добре висиплятись і відповідно відживлятись. Цього не треба ніколи забувати". Бо виспаний і ситий чоловік все скорше дасть собі раду ніж не виспаний і голодний. Він може ліпше думати, а в джунґлях це є дуже важне.

„Як людина вміє відповідно в джунґлях жити, то може перебути в них довгий час і нічого злого їй не станеться. Але треба дуже на все уважати і ніколи не квапитись. В джунґлях треба думати. В них можна найти свіжу воду і поживу, але треба, в першу чергу, вміти думати".

Люди, що досліджували життя звірини в джунґлях, кажуть, що перед сходом і заходом сонця вся звірина йде в сторону, де находиться вода. Як находячийся в джунґлях чоловік це знає, то він також не загине без води. Розуміється, що її треба переварювати, або додавати хемікалію. Ніколи не можна пити непереварену воду, бо можна напитати собі клопоту. Як нема джерельної води, то в джунґлях є дикий виноград, пальмове листя і коріння тропічних дерев, якими можна згасити спрагу.

Щодо поживи, то в багатьох джунґлях її є досить, але треба вміти цю поживу найти і взнати, чи в ній є отруя, чи ні. Видана американським урядом брошурка подає вказівки, як можна відрізнити трійливу поживу від такої, яку можна їсти без ніякого страху.

В першу чергу — не можна їсти нічого кваскуватого, хіба чоловік знає, що він їсть. Друге — не їсти нічого, що має в собі молочко, а третє — чоловік може безпечно їсти все те, що малпи їдять, бо це мудре сотворіння не їсть нічого такого, від чого можна вмерти. Розуміється, що малпів також можна їсти.

Автори згаданої брошурки подають точний спис та ілюстрації зеленини, звірів і мух, які можна їсти. Кажуть, як їх пізнавати і приготовляти до їди. Як цю книжочку добре простудіювати, то можна сміло пускатися в джунґлі й не пропасти. Звичайно військові пільоти мають з собою медицину і вижче згадана брошурка вчить, як і коли їх уживати. Вчить пізнавати небезпечних мух і комарів, які розносять малярію, та каже, як від них хоронитися. Як людина находиться в глибоких нетрах, то мусить стерегтись диких звірів і тубильців, але вони не є аж такі страшні, як їх звичайно описують. В більшості дика звірина чоловіка не чіпає, хіба що він сам її дрочить. А тубильці в джунґлях також не є небезпечні і нападають на білого чоловіка тільки в Новій Ґвінеї і в деяких частях Ассаму. В інших частях світа вони спокійні і як білий чоловік між них попаде, то знаючи декілька звичайних штучок, наприклад, бавитись мотовила, або щось подібного, то може заприязнитись з тубильцями дуже скоро.

Одного тільки не треба забувати, що ті люди, які віками жиють в джунґлях, високо цінять свободу і як білий чоловік хоче їм її відобрати, то нещасна йому година. На тубильців не можна ні кричати ні сильно заставляти їх до роботи. Як білому чоловікови треба в джунґлях помочі, то він повинен вдаватись за нею до тубильців не з буком, а з добрим словом. „Особливо обережним мусить білий чоловік бути з тубильцями тоді, як ворожа лінія находиться недалеко, бо як ви на нього накричите, то тубилець готовий вас видати", говориться у вижче згаданій книжечці. Але як біла людина поводиться з тубильцем по людськи, то він не тільки що її не видасть ворогови, але буде навіть її боронити. Правила людської поведінки всюди однакові.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ПОШУКУЮ GENI LERCH з роду, а по чоловіку Опришко. Пошукує її GENI CHOMICKA. Хто про неї знає або вона сама, хай зголоситься на адресу:

625 EAST 9th STREET, NEW YORK CITY.

ТАРЗАН, ч. 753. Крик за поміч.

Щоби звести на нівщо хитрі пляни противників, Тарзан вдерся легко на дах одної хати.

Під хатою він побачив одного бандита і скочив йому на плечі.

Під ударом тягару Тарзана бандит випустив з рук револьвер і скрикнув зо страху.

Інший з узброєних бандитів почув крик за поміч.

ПРОТОКОЛ
З РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ

ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ ВІД 15-ГО ДО 19-ГО БЕРЕЗНЯ 1943 РОКУ В ДОМІ У. Н. СОЮЗУ ПІД Ч. 81-83 ГРЕНД СТРІТ, ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ.

LEDGER ASSETS

Book value of Real Estate	$ 999,158.77	$
Mortgage Loans on Real Estate, first liens	1,205,086.95	
Advances to Mortgagors	9,508.88	
Liens, loans or other credits on certificates of members	554,902.06	
Book value of Bonds, $3,483,226.77; Stocks $3,320.00	3,486,546.77	
Cash in society's office $6.74; Deposits in trust companies and banks not on interest $482,252.05; on interest $57,230.86	539,489.65	
Notes Receivable on Printing Plant and Machinery	1,275.00	
Printing Plant, equipment and book inventory	9,901.44	
Total Ledger Assets		6,805,869.52

NON-LEDGER ASSETS

Gross interest due, $3,246.32 and accrued, $5,314.43 on Mortgages	$ 8,560.75	$
Gross interest due, $17,244.63 and accrued, $11,387.21 on Loans to Certificate Holders	28,631.84	
Interst accrued on bonds not in default	24,817.00	
Interest accrued on Deposits in Banks	101.04	
Rents and interest accrued on Society's property	315.00	
Total interest and rents due & accrued		62,425.63
Payments actually collected by subordinate Lodges and not yet turned over to Supreme Lodge		3,304.14
Gross Assets		$6,871,599.29

DEDUCT ASSETS NOT ADMITTED

Deposits in suspended banks	$ 9,769.85	$
Book value of bonds over amortized or investment value	23,887.14	
Book value of stocks over market value	2,656.00	
Interest due and accrued on mortgage loans in default	2,041.74	
Advances to Mortgagors	9,508.88	
Liens, loans or other credits in excess of net value of individual certificates	4,341.31	
Notes Receivable on Printing Plant and Machinery	1,275.00	
Printing Plant Equipment and Book Inventory	9,901.44	
Adjustment Due to Rate of Exchange on Canadian Currency	2,387.78	65,769.14
Total Admitted Assets		$6,805,830.15

LIABILITIES, RESERVES AND UNASSIGNED FUNDS.

Death benefits due and unpaid	$	$ 4,920.83
Salaries, rents, expenses, commissions, etc., due or accrued	6,676.34	
Estimated amount due or accrued for taxes	144.80	
Reserve for Dividends to Members	66,000.00	
Advance payments or premiums	17,921.51	
Unearned interest and rent paid in advance	1,038.54	
Orphans Fund (In trust for beneficiaries under age)	76,010.30	
National Fund (not for insurance purposes)	13,766.38	
Concord Fund (in trust for members of former Concord Society)	24,812.65	206,370.52
Total Unpaid Claims ond Other Current Liabilities	$	$ 211,291.35
Reserve—Adult—American Experience 3½%	3,690,907.00	
Reserve—Adult—N. F. C. 4%	73,168.00	
Reserve—Juvenile—Standard Industrial 3½%	90,631.00	
Total Reserves		3,854,706.00
Special and contingency reserves	90,000.00	90,000.00
Total Liabilities		$4,155,997.35
Unassigned Funds		2,649,832.80
Total to Balance with Admitted Assets		$6,805,830.15

EXHIBIT OF CERTIFICATES

	Number	Amount
Benefit certificates in force December 31, 1941	40,455	$26,704,538.00
Benefit certificates written during the year	3,240	1,730,696.00
Benefit certificates revived during the year	1,705	1,003,745.00
Totals	45,400	$29,438,979.00
Deduct terminated, decreased or transferred during the year	4,005	2,171,482.00
Total benefit certificates in force Dec. 31, 1942	41,395	$27,267,497.00
Benefit certificates terminated by death reported during 1942	298	228,934.00
Benefit certificates terminated by lapse reported during 1942	3,707	1,942.548.00

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1941	6	$ 2,702.92
Claims reported during the year	298	228,934.00
Totals	304	$231,636.92
Claims paid during the year	292	224,405.71
Balance	12	$ 7,231.21
Saved by compromising or scaling down claims during 1942		2,310.38
Claims unpaid December 31, 1942	12	$ 4,920.83

EXHIBIT OF PERMANENT DISABILITY CLAIMS

	TOTAL CLAIMS	
	Number	Amount
Claims reported during the year 1942	747	$24,926.71
Totals	747	$24,926.71
Claims paid during the year 1942	747	$24,926.71

VALUATION EXHIBIT AS OF DECEMBER 31, 1941
Mortuary Funds only

	ADULT	JUVENILE	COMBINED
Total Admitted Assets	$5,733,270.03	$439,923.73	$6,173,193.76
Reserve for Life Certificates	$3,764,075.00	$ 90,631.00	$3,854,706.00
Claims and Accrued Liabilities	84,269.44	2,121.83	86,391.27
Reserve for Contingencies	80,000.00	—	80,000.00
Total Liabilities	$3,928,344.44	$ 92,752.83	$4,021,097.27
Margin of Safety to Certificate-holders	1,804,925.59	347,170.90	2,152,096.49
Totals	$5,733,270.03	$439,923.73	$6,173,193.76
The ratio of admitted assets to total liabilities at December 31, 1942 was	145.9%	474.3%	153.5%
The ratio of actual death losses to the expected deaths according to the mortality tables for the year 1942 was	70.3%	25.9%	68.0%
The rate of interest earned on all benefit funds during the year 1942 was	3.7%	4.0%	3.7%

Табеля доходів і розходів, що є тут поміщена, складається зо шести колюмн. Перша колюмна складається з отсих фондів: фонду посмертного нових родів обезпечення, фонду посмертного старого роду обезпечення і фонду резервового. Друга колюмна, це фонд запомоговий, а третя колюмна складається знова з таких фондів: з фонду народного, сирітського і фонду Згоди Братств. Четверта колюмна це посмертний фонд молодечого департаменту, а пята колюмна обнимає такі фонди: адміністраційний фонд дорослих членів, адміністраційний фонд молодечого департаменту, конвенційний фонд і фонд обезпеки інвестицій і смертности. Остання 6. колюмна — це загальні зіставлення всіх фондів.

Найбільшою позицією в доходах є місячні вкладки від членів усіх родів обезпечення разом на суму $804,449.43. Друга позиція у фінансовім звіті це відсотки від моргеджових інвестицій на $56,160.76. Третя позиція у доходах це знов відсотки від бондів на суму $92,010.76. Четверта позиція це відсотки від членських позичок на суму $22,203.67. На іншому місці, а саме в активах не втягнених до загального майна, є поданий звіт, що члени довгують відсотки від позичок на суму $28,631.84. Канцелярія вислала цього року тисячі повідомлень-упімнень щодо незаплачених відсотків від позичок на членських грамотах, а вислід нашої праці дуже малий, бо тільки малий відсоток членів платить відсотки від своїх позичок. Пята позиція у доходах це відсотки з банків $681.62 і відсотки від нотів $50.80.

Одною з найбільших позицій у фінансовім звіті, це чинш від реальностей на суму $166,128.57. По відтягненні розходів $111,317.90 остається чистого приходу $54,810.67, що у відсотках виносить 5.34%. Разом з інвестицій $337,-236.18.

Дальші позиції фінансового звіту є: дохід з продажу ювилейної книги, відзнак і т. п. на суму $6.55; зворот стипендії і зворот позичок до народного фонду $83.46; продаж книги Історія України англійською мовою і інших книжок з книгарні У. Н. Союзу, $1,668.13; сирітські частини, перенесені з посмертного фонду для малолітніх спадкоємців у сумі $7,412.15; прихід з друкарні і книгарні У. Н. Союзу, $43,656.30; зворот відсотків зі замороженого банку і зворот передплати від Української Пресової і Книжкової Спілки разом $2,586.67; зарібок при виміні канадійської валюти $70.77 і зарібок при продажі бондів $116.00. Разом дохід за 1942 рік виносить $1,197,285.64, з перенесення було $6,318.517.77, разом $7,515,803.41.

Табеля розходів поділена на дві частини. Перша частина відноситься до виплачених запомог членам з фондів посмертного, запомогового, народного, сирітського й адміністраційного. Разом виплачено $359,980.48. Більші позиції у виплатах у посмертнім фонді, це виплачені посмертні запомоги на суму $224,405.71, а саме, за дорослих членів $220,417.71 і за діти $3,988.00, дальше грошеві звороти за дорослих членів і за діти $18,767.49, дивіденда виплачена чеками за дорослих членів $61,865.55, і за діти $2,304.18, разом на дивіденди $64,169.73. З фонду запомогового виплачено 747 запомог на суму $24,926.71, з фонду народного $3,195.00, а з фонду сирітського $12,390.69, отже разом виплачено $359,980.48.

Друга частина розходів відноситься до інших виплат, а саме: податок від канадійських інвестицій $55.80, кошти правні при виплатах посмертних запомог $275.23, видатки на реальностях, як податки, вода, паливо, світло, асекурація, платня робіникам, направи і інші видатки у всіх фондах разом $111,317.90. Виплати з фонду Згоди Братств, а саме, доплачено до місячних вкладок за членів Згоди Братств з

їх спеціяльного фонду $3,791.94, дальше втрати на реальностях $433.85, втрати на бондах $165.00, втрати на морґеджах $3,623.51, обниження вартости реальностей з посмертного фонду $13,498.40, а з фонду обезпеки інвестицій $12,817.86, разом $26,316.26, і обниження вартости друкарні і книгарні $1,345.45.

Разом виплачено за 1942 рік $709,933.89. Білянс з кінцем 31. грудня 1942 р. виносив $6,805,869.52.

Виплати з адміністраційного фонду старших членів і молодечого департаменту за 1942. рік.

За „Свободу" і UKRAINIAN WEEKLY	$50,340.00
Видатки друкарні книгарні за вісім місяців 1942. р.	39,037.74
Нагорода секретарям	34,259.90
Нагорода за нових членів	16,675.84
Платня помічних сил	11,769.12
Платня головного уряду	10,800.00
Чинш за офіси У. Н. Союзу у власнім домі	7,750.00
„Свобода" за праці і друки	3,419.47
Кошти річного засідання	2,908.77
Лікарі за нових членів	2,785.50
Кошти головної контролі У. Н. Союзу	2,248.50
Актюар за оцінку грамот	2,218.75
Кошти правні	2,146.57
Відзнаки для членів і печатки для відділів	1,760.78
Перенос резерви за переписаних дітей до дорослих членів У. Н. Союзу	1,755.00
Видатки канцелярійні на пошту	1,708.60
Кошти подорожі і репрезентації	1,699.28
Нагорода предсідникам і касієрам за нових членів за 1941. рік	1,217.50
Інвентар	1,137.46
Федеральний і стейтовий податок за помічні сили	1,007.13
Обниження вартости машин в друкарні У. Н. Союзу (DEPRECIATION)	979.33
Канцелярійні прибори	811.77
Дивіденда членам молодечого департаменту	787.82
Лінолюм до офісів У. Н. Союзу	744.30
Спортова акція	739.55
Асекураційні департаменти стейтів за дозволи (лайсенси)	645.43
Бонди головного уряду і помічних сил	581.25
Оголошення	498.00
Обниження вартости книжок в книгарні У. Н. Союзу (DEPRECIATION)	366.12
Телефон	351.53
Направи і рент машин	240.40
Фотографічні знимки членських аплікацій	214.16
Головний лікар	200.00
Федеральний податок за відділових урядників	191.85
Чинш банкової скритки на вартісні папери	150.00
Кошти правні при виплатах посмертних запомог	115.00
Оправа місячних і річних книг	80.80
Вода	65.00
Обезпечення від грабунку	56.00
Обезпечення робітників від нещасних випадків каліцтва	33.48
Обезпечення меблів і канцелярійних приборів від вогню	33.30
Асекураційні журнали	31.90
Вкладки до доброчинних організацій	26.00
Оплата за канадійські чеки	23.43
Разом	$204,612.33

Виплати конвенційного фонду:

Зворот коштів 20. конвенції до адміністраційного фонду	1,617.50

Виплати фонду обезпеки інвестицій і смертности:

Податок, вода, паливо, світло і інші виплати на реальностях	2,699.19
Перенос на обниження вартости реальностей У. Н. Союзу	12,817.86
Разом виплати адміністраційних фондів, конвенційного фонду і фонду обезпеки інвестицій і смертности	$221,746.88

Виплати з народного фонду на стипендії для української молоді в Америці.

Відділ:	Число студентів:	Сума:	Відділ:	Число студентів:	Сума:
3	1	$ 45.00	292	2	80.00
7	3	100.00	301	1	35.00
39	1	35.00	304	1	40.00
63	3	110.00	317	1	35.00
69	1	35.00	319	1	35.00
118	1	35.00	364	1	40.00
125	1	35.00	374	1	40.00
149	1	35.00	385	1	35.00
180	1	35.00	390	1	40.00
188	1	30.00	393	4	140.00
204	3	105.00	398	1	35.00
206	1	35.00	401	1	35.00
222	1	40.00	406	1	45.00
223	3	95.00	407	1	30.00
238	1	40.00	414	1	35.00
239	1	40.00	431	1	35.00
245	1	35.00	438	1	35.00
255	1	25.00	471	2	60.00
267	1	35.00			
274	1	35.00			
287	1	35.00	Разом	52	$1,845.00

Виплати з народного фонду на просвітні і культурні цілі.

Американський Червоний Хрест	$500.00
Замісць памятника на могилу бл. п. Осипа Стеткевича поміч для вдови	200.00
Сиротинець у Філядельфії, Па.	150.00
Українська Вища Школа в Стемфорд, Конн.	100.00
Українська Вища Дівоча Школа в FOX CHASE, PA.	100.00
Дім Старців у SLOTESBURG, N. Y.	100.00
U. S. O.	100.00
Проф. М. Чубатий за написання праці	100.00
Разом на просвітні і культурні цілі	$1,350.00
Стипендії для української молоді	1,845.00
Разом	$3,195.00

Зіставлення фондів старших членів і Молод. Департаменту У. Н. Союзу за 1942 рік.

Посмертний фонд нових родів обезп. збільшився	$438,988.68
Посмертний фонд старого роду обезп. збільшився	581.24
Адміністраційний фонд збільшився	12,725.68
Резервовий фонд збільшився	323.13
Запомоговий фонд збільшився	5,726.96
Народний фонд збільшився	4,208.47
Конвенційний фонд збільшився	18,035.99
Фонд обезпеки інвестицій і смертности збільшився	22,889.05
Посмертний фонд Молод. Департаменту збільшився	32,257.93
Разом	$535,737.13
Фонд Згоди Братств зменшився	$ 3,257.10
Фонд сирітський зменшився	38,170.87
Адміністраційний фонд Мол. Департ. зменшився	6,957.41
Разом	$ 48,385.38

Зіставлення:

Девять фондів У. Н. Союзу збільшилися	$535,737.13
Три фонди У. Н. Союзу зменшилися	48,385.38
Загальний приріст у фондах	$487,351.75
Загальний маеток У. Н. Союзу з кінцем 1942 р.	$6,805,869.52
Загальний маеток У. Н. Союзу з кінцем 1941 р.	6,318,517.77
Приріст майна У. Н. Союзу за 1942 рік	$ 487,351.75

Зіставлення білянсу старших членів і Молод. Департаменту У. Н. Союзу 31. грудня 1942 року.

Стан чинний:		%
Готівка	$ 539,489.65	7.92
Морґеджі	1,214,695.83	17.84
Бонди	3,486,546.77	51.23
Реальности	999,158.77	14.68
Позички членам	554,902.06	8.15
Друкарня і книгарня	9,901.44	0.16
Ноти	1,275.00	0.02
Разом	$6,805,869.52	100%

Стан довжний:		%
Посмертний фонд нових родів обезпеч.	$5,620,450.00	82.58
Посмертний фонд старого роду обезпеч.	73,350.71	1.07
Адміністраційний фонд	187,638.52	2.75
Резервовий фонд	12,910.15	0.18
Запомоговий фонд	88,299.28	1.30
Народний фонд	13,842.71	0.20
Конвенційний фонд	18,035.99	0.26
Фонд обезпеки інвестицій і смертности	155,542.57	2.28
Фонд Згоди Братств	25,866.43	0.38
Сирітський фонд	88,710.72	1.30
Посмертний фонд Молод. Департаменту	444,507.53	6.55
Адміністраційний фонд Мол. Департаменту	76,714.91	1.15
Разом	$6,805,869.52	100%

Стан довжний:		%
Посмертний фонд нових родів обезпечення, посмертний фонд старого роду обезпечення, посмертний фонд Молодечого Департаменту і резервовий фонд	$6,151,218.39	90.38

Стан чинний:		%
Готівка в банках	$ 539,489.65	7.92
Морґеджі звичайні	755,173.09	11.10
Морґеджі Федеральної Мешк. Адм. (FHA)	459,422.74	6.75
Бонди Злучених Держав	1,825,250.00	26.82
Бонди канадійські (державні)	54,112.50	0.80
Бонди стейтові	67,810.00	1.00
Бонди муніціпальні	618,863.02	9.10
Бонди залізничих компаній	29,275.00	0.43
Бонди публичної вжиточности	887,916.25	13.05
Стаки Елізабет Тронт Банку	3,320.00	0.04
Реальности	912,158.77	13.40
Дім У. Н. Союзу	87,000.00	1.27
Позички членам У. Н. Союзу	554,902.06	8.15
Друкарня і книгарня	9,901.44	0.15
Ноти (векслі)	1,275.00	0.02
Разом	$6,805,869.52	100%

Зіставлення інвестицій старших членів і молодечого департаменту У. Н. Союзу за 1942. рік.

ГОТІВКА:

З кінцем 31. грудня 1941. року було готівки в банках	$ 587,761.20
За час від 1. січня до 31. грудня 1942. року депоновано	1,437,175.36
Відсотки	681.62
Разом	$2,025,618.18
Виплати готівкою за час від 1. січня до 31. грудня 1942 року	1,486,128.53
Готівка з кінцем 31. грудня 1942. року остає	$ 539,489.65

МОРҐЕДЖІ:

З днем 31. грудня 1941 р. було інвестовано в морґеджах		$1,213,656.06
В 1942 році інвестовано в нових морґеджах	$157,412.82	
Доплачено за податки і інші видатки на старих морґеджах	2,365.62	159,778.44
Разом		$1,373,434.50
В 1942 році сплачено готівкою	$123,661.99	
Перебрано і перенесено до реальностей	31,266.26	
Уневажнено або відписано до втрати	3,910.42	158,838.67
З кінцем 31. грудня 1942. р. остає на морґеджах		$1,214,595.83

Рід морґеджів:

Звичайні приватні морґеджі	$ 755,173.09
Морґеджі Федеральної Мешк. Адм. (FHA)	459,422.74
Разом	$1,214,595.83

БОНДИ:

З кінцем 31. грудня 1941. року було інвестовано в бондах	$2,927,838.86
В 1942. році інвестовано в бодах	633,703.16
Разом	$3,561,542.02
В 1942. році сплачено або продано бондів	74,995.25
З кінцем 31. грудня 1942. р. остає на бондах	$3,486,546.77

Рід бондів:

Бонди Злучених Держав	$1,825,250.00
Бонди канадійські (державні)	54,112.50
Бонди стейтові	67,810.00
Бонди муніціпальні	618,863.02
Бонди залізничих компаній	29,275.00
Бонди публичної вжиточности	887,916.25
Разом бондів	$3,483,226.77
Стаки Елизабет Трост Банку	3,320.00
Разом бондів і стаків	$3,486,546.77

РЕАЛЬНОСТИ:

З кінцем 31. грудня 1941. року було інвестовано в реальностях		$1,001,708.77
В 1942. році перебрано до реальностей три морґеджові інвестиції		31,266.26
Разом		$1,032,975.03
В 1942. році продано одну реальність за готівку	$ 7,500.00	
Обнижено вартість реальностей	26,316.26	33,816.26
З кінцем 31. грудня 1942. р. остає на реальностях		$999,158.77

ПОЗИЧКИ:

З кінцем 31. грудня 1941. року було інвестовано на членських грамотах	$574,120.60
В 1942. році видано нових позичок	29,766.15
Разом	$603,886.75
В 1942. році сплачено або скасовано позичок	48,984.69
З кінцем 31. грудня 1942. року осталося на 4,929 позичках	$554,902.06

ДРУКАРНЯ І КНИГАРНЯ:

Друкарня:

З кінцем 31. грудня 1941. року було інвестовано в друкарні	$7,585.66
В 1942. році обнижено вартість машин	979.33
З кінцем 31. грудня 1942. р. остає машин вартости	$6,606.33

Книгарня:

З кінцем 31. грудня 1941. р. було книжок вартости		$3,921.62
В 1942. році продано книжок	$260.39	
Обнижено вартість книжок	366.12	626.51
З кінцем 31. грудня 1942. р. остає книжок вартости		$3,295.11

Зіставлення:

З кінцем 31. грудня 1942. р. остало машин вартости	$6,606.33
З кінцем 31. грудня 1942. р. остало книжок вартости	3,295.11
Разом	$9,901.44

НОТИ:

З кінцем 31. грудня 1941. року було інвестовано в нотах (векслях)	$1,925.00
В 1942. р. сплачено нотів на суму	650.00
З кінцем 31. грудня 1942. р. остає на нотах (векслях)	$1,275.00

Звіт Захисту-Сиротинця У. Н. Союзу.

Готівка з кінцем 31. грудня 1941. року остала	$ 612.59
Відсотки від бондів від 1. січня до 31. грудня 1942.	884.20
Відсотки з банку від 1. січня до 31. грудня 1942.	1.70
Готівка з кінцем 31. грудня 1942. року остає	$ 1,498.49
Інвестиції в бондах	38,279.95
Майно Захисту-Сиротинця У. Н. Союзу з кінцем 31. грудня 1942. року остає	$39,778.44

Звіт Фонду бл. п. С. Ядловського.

Готівка з кінцем 31. грудня 1941. року остала	$ 219.58
Відсотки від бондів від 1. січня до 31. грудня 1942.	61.29
Відсотки з банку від 1. січня до 31. грудня 1942.	2.26
Готівка з кінцем 31. грудня 1942. року остає	$ 283.13
Інвестиції в бондах	2,500.00
З кінцем 31. грудня 1942. року Фонд бл. п. С. Ядловського остає	$2,783.13

СИРІТСЬКИЙ ФОНД 31-го ГРУДНЯ 1942. РОКУ

Гнат Марія	в. 40	$300.00	Скібяк Розалія	в. 133	142.86
Мохнач Іван	в. 7	41.67	Німий Іван	в. 192	200.00
Рапавий Василь	в. 28	150.00	Щурин Володимир	в. 147	425.00
Савко Іван	в. 23	100.00	Москалик Кость	в. 28	200.00
Кравець Іван	в. 182	397.26	Харовський Михайло	в. 78	222.24
Гатала Михайло	в. 34	50.00	Рудий Олекса	в. 243	166.67
Ратковський Микола	в. 77	450.00	Романів Андрій	в. 20	200.00
Левицький Йосиф	в. 19	500.00	Питель Іван	в. 38	55.56
Брилевський Петро	в. 301	250.00	Ферлей Анастасія	в. 146	125.00
Микитко Василь	в. 330	300.00	Вавро Пилип	в. 120	500.00
Дзюбан Іван	в. 239	200.00	Романишин Матвій	в. 95	187.50
Лазорек Кузьма	в. 153	150.00	Попович Роман	в. 278	400.00
Кримський Антін	в. 396	300.00	Савків Гнат	в. 104	100.00
Чайка Дмитро	в. 32	300.00	Ярмолик Параня	в. 324	160.00
Кушнір Юрій	в. 288	200.00	Добош Іван	в. 120	600.00
Міллер Іван	в. 127	433.34	Романів Ксеня	в. 124	62.50
Мігаль Микола	в. 63	400.00	Марків Семко	в. 194	133.34
Грицин Ілія	в. 106	50.00	Левицький Стефан	в. 179	400.00
Гамера Анна	в. 112	33.34	Сембрат Юрій	в. 86	200.00
Мельник Йосиф	в. 241	200.00	Міщак Константин	в. 105	500.00
Кость Микола	в. 182	50.00	Слодичко Йосиф	в. 1	90.93
Шафран Семен	в. 29	75.00	Черепаняк Михайло	в. 209	90.00
Покітинський Михаїл	в. 198	240.00	Федун Дмитро	в. 361	350.00
Войтович Дмитро	в. 147	66.67	Підкова Ілля	в. 58	100.00
Космина Каська	в. 168	80.00	Онисько Текля	в. 177	100.00
Роман Стефан	в. 254	150.00	Фенцур Дмитро	в. 217	300.00
Приходько Максим	в. 170	400.00	Швець Яків	в. 370	200.00
Ревіляк Йосиф	в. 82	218.82	Демкович Олекса	в. 204	300.00
Кулин Дмитро	в. 230	66.67	Бирва Іван	в. 304	750.00
Кошельник Іван	в. 324	400.00	Лиляк Василь	в. 300	150.00
Свербивус Михайло	в. 76	150.00	Назаревич Іван	в. 191	1000.00
Кібало Михайло	в. 137	200.00	Карась Анастасія	в. 251	300.00
Магун Григорій	в. 24	112.50	Скоронська Пелягія	в. 108	200.00
Жебровський Вацлав	в. 213	125.00	Прийма Текля	в. 248	250.00
Гурляк Іван	в. 122	116.67	Феснак Захарко	в. 105	200.00
Прокопенко Розалія	в. 112	166.67	Кресан Михайло	в. 350	1000.00
Вишняк Михайло	в. 213	500.00	Яжик Йосиф	в. 111	124.75
Новак Юстина	в. 156	400.00	Букатчук Василь	в. 42	447.00
Куйбіда Петро	в. 114	100.00	Попович Іван	в. 182	125.00
Барицак Анна	в. 311	500.00	Онищук Дмитро	в. 160	222.52
Сворень Василь	в. 326	150.00	Шуміло Анна	в. 109	150.00
Горняк Григорій	в. 27	300.00	Гайдучок Параска	в. 229	200.00
Роборецька Катерина	в. 364	150.00	Карась Іван	в. 251	300.00
Ницько Михайло	в. 273	83.04	Мушинська Марія	в. 170	200.00
Гомішак Марія	в. 29	500.00	Ленар Іван	в. 78	200.00
Скоронська Анеля	в. 112	166.67	Цюлюпа Василь	в. 396	200.00
Замос Марія	в. 119	200.00	Лисів Таця	в. 333	106.17
Свербивус Йосифина	в. 76	162.50	Кобаса Фільор	в. 296	261.60
Салій Стефан	в. 8	133.34	Палюк Франка	в. 37	173.26
Орляк Петро	в. 268	200.00	Мілер Джесі	в. 156	300.00
Їж Данько	в. 379	150.00	Круковський Сергій	в. 58	105.65
Петришин Василь	в. 221	150.00	Сліпенчук Теодор	в. 218	58.30
Рачик Михайло	в. 300	150.00	Коростинська Сабіна	в. 288	250.00
Багній Марія	в. 112	300.00	Стефанів Ксеня	в. 277	300.00
Баєр Станислав	в. 113	257.16	Дикий Василь	в. 118	1000.00
Луцків Василь	в. 143	175.00	Новосад Яким	в. 301	100.00
Салабай Роман	в. 129	320.00	Новосад Яким	в. 301	100.00
Зиндран Ірон	в. 276	49.10	Ковалик Михайло	в. 124	137.57
Маркович Стефан	в. 380	85.72	Грапчик Іван	в. 137	155.33
Крупеля Вінцентина	в. 80	100.00	Білас Іван	в. 78	439.40
Петрик Катерина	в. 156	800.00	Долошицький Мих.	в. 170	163.85
Адамчук Павло	в. 29	450.00	Еванкович Софія	в. * 1	30.00
Козак Данило	в. 84	100.00	Томан Іван	в. * 7	25.00
Цілінський Віктор	в. 81	50.00	Гудак Анна	в. *28	136.38
Каратник Стефан	в. 158	350.00	Кузда Йосиф	в. 261	60.00
Куйбіда Анна	в. 114	200.00	Висоля Ілія	в. 204	100.00
Нич Олекса	в. 67	100.00	Бащук Параскевія	в. 217	150.00
Пилипишин Теодор	в. 8	200.00	Судчак Микола	в. 388	500.00
Ґальчин Микола	в. 282	111.12	Мельник Анна	в. 207	700.00
Яремчук Стефан	в. 95	100.00	Нестерук Іван	в. 277	297.42
Кріль Петро	в. 163	150.00	Ґрубяк Костка	в. 97	512.54
Павлина Йосиф	в. 282	400.00	Сенишин Петро	в. 316	800.00
Кріль Стефан	в. 218	300.00	Малимін Андрій	в. 98	252.00
Дуда Марія	в. 163	150.00	Возлюк Катерина	в. 251	150.00
Посій Дмитро	в. 361	200.00	Вовчак Микола	в. 300	500.00
Напованець Марія	в. 65	100.00	Камінський Стефан	в. 361.	100.00
Бринецька Марія	в. 363	266.68	Концевич Катерина	в. 137	750.00
Ґаздин Вартоломей	в. 8	266.67	Мамчур Кароліна	в. 237	321.44
Микитюк Марія	в. 216	125.00	Ковальчук Микола	в. 90	120.00
Чучман Іван	в. 221	350.00	Савчак Андрій	в. 104	377.08
Чайковська Анна	в. 110	300.00	Хребор Анна	в. 273	300.00
Ворик Андрій	в. 74	171.44	Гринько Катерина	в. 257	166.67
Ярошик Петро	в. 175	66.67	Марцинишин Микола	в. 225	790.96
Гринишин Микола	в. 22	133.34	Федишин Іван	в. 421	342.09
Фенцур Катерина	в. 36	176.67	Левіцький Павло	в. 91	500.00
Смоляр Серафин	в. 332	142.87	Деркач Стефан	в. 361	182.97
Ковальський Петро	в. 276	166.68	Зеньчак Розалія	в. 96	291.52
Гомзяк Теодор	в. 334	66.67	Яблонський Антін	в. 117	592.16
Димкович Іван	в. 58	50.00	Сосніцький Стефан	в. 21	500.00
Олійник Ева	в. 60	125.00	Халащук Григорій	в. 150	50.00
Гумен Іван	в. 22	333.34	Сас Павло	в. 276	158.82
Чайковський Петро	в. 110	600.00	Куцах Стефан	в. 182	500.00
Штим Прокіп	в. 106	200.00	Стельмах Михайло	в. 29	433.00
Коцоловський Іван	в. 165	116.67	Біловус Василь	в. 58	702.85
Луців Франко	в. 8	400.00	Мовчук Евдокія	в. 39	200.00

Ґлемба Дмитро	в. 277	200.00
Терлецький Теодор	в. 137	500.00
Басалиґа Анна	в. 1	200.00
Депута Франко	в. 81	490.00
Антошків Микола	в. 396	307.59
Козак Семен	в. 332	485.27
Ґроховалський Стефан	в. 321	681.92
Шлюсар Стефан	в. 217	604.82
Сипян Яким	в. 217	42.51
Соколовський Микола	в. 150	666.66
Ґема Іван	в. 64	247.78
Стажецький Семен	в. 78	86.67
Тесля Іван	в. 99	441.91
Підкович Текля	в. 347	423.58
Вербіцький Михайло	в. 9	596.92
Базар Іван	в. 204	250.00
Колодницький Теофіль	в. 81	700.00
Стефанюк Петро	в. 94	261.18
Бойко Сень	в. 213	170.40
Душіль Іван	в. 56	230.50
Оліярчик Іван	в. 78	156.60
Потопчук Лука	в. 349	111.50
Сведа Михайло	в. 221	200.00
Подоляк Гелина	в. 39	200.00
Коваль Прокіп	в. 301	72.08
Максим Теодор	в. 254	124.72
Семенович Григорій	в. 69	800.00
Макух Онуфрей	в. 127	469.77
Лелюх Іван	в. 341	200.00
Матраль Микола	в. 175	132.46
Сивенький Гілярий	в. 16	100.00
Венс Василь	в. 364	500.00
Жубрицький Василь	в. 385	166.68
Ілик Стефан	в. 155	278.26
Ґуральчук Паланя	в. 326	500.00
Моклюк Іван	в. 324	10.25
Мотика Андрій	в. 344	100.00
Ґавдида Микола	в. 330	150.00
Рачук Марія	в. 47	178.93
Залепський Григорий	в. 133	150.00
Кінька Анна	в. 237	1,000.00
Щустикевич Григорий	в. 270	300.00
Павлусь Тома	в. 147	922.55
Разом		$ 62,711.37
Відсотки		25,999.35
Сирітський фонд з кінцем 31. грудня 1942. року остається		$ 88,710.72

В сирітськім фонді є депозитовані всі гроші, що належаться і виплачувані з посмертного фонду, як бенефіти для дітей і осіб правно некомпетентних до відібрання тих же, котрі впродож трьох місяців від дня припадаючої виплати не настановили, занедбали настановити, або не хотіли настановити опікунів до відібрання бенефітів, до яких вони управнені.

Посмертну запомогу з сирітського фонду виплачується спадкоємцеві повнолітньому, котрий докаже метрикою уродження, або іншим правним документом, свій повний вік. Всі повнолітні спадкоємці повинні полагоджувати свої справи за посередництвом відділів У. Н. Союзу.

Для всіх спадкоємців, що мешкають у Злучених Державах і Канаді, орґанізація виплачує 2% на рік.

Зіркою (*) означені відділи, це є відділи Згоди Братств.

В 1942 році, я був 15. лютого на 35-літнім ювилею основання 230. відділу У. Н. Союзу, в Йонґставн, Огайо, а при цій нагоді був також на окружних Союзових зборах 13. лютого в Клівленд, Огайо, і 14. лютого в Йонґставн, Огайо. На тих зборах вияснено багато важних справ, а чисельна присутність відділових урядників і членів, та річеві наради були доказом щирого заінтерування орґанізаційними справами. У квітні був я з п. Д. Галичином, у Вашингтоні, в справі податку соціяльного обезпечення. 26. квітня був на окружних Союзових зборах у Філядельфії, Па. На тих зборах вияснено багато орґанізаційних справ і рішено приготовити відповідну кампанію за новими членами.

Переживаємо важкий военний час, і тому треба доложити всіх старань, щоби виконати якслід наші обовязки супроти нашої держави, а таксамо супроти своєї орґанізації.

Український Народний Союз є на порозі 50-літнього ювилею. За цей час виплачено міліони долярів посмертних запомог і сотки тисяч долярів для бідних калік і невилікувально хорих членів. У. Н. Союз видав тисячі книжок в українській мові, а в минулих кількох роках видав також багато книжок в анґлійській мові. Для відсвяткування ювилею Батька Союзу треба вже тепер доложити всіх старань, щоби цей ювилей вийшов достойно й гідно.

Кінчу цей звіт та дякую головним і відділовим урядникам та членам за щиру співпрацю.

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗУ.

Від імені головної контрольної комісії здавав звіт голова комісії Д. Капітула.

Головна Контрольна Комісія, вибрана XX. конвенцією У. Н. Союзу, в Гарізбурґ, Па., в травні 1941 року, виповняє точно свій обовязок, приписаний статутом У. Н. Союзу для цього уряду.

За 1942 рік контрольна комісія перевела два рази контролю над майном і діловодством У. Н. Союзу, а це в місяці серпні 1942 року, і тепер в місяці березні 1943 року. Звідомлення Контрольної Комісії з котролі, переведеної в місяці серпні 1942 року, було проголошене в органі У. Н. Союзу, в „Свободі", в числі 179 з 27. серпня 1942 року, а звіт з теперішної контролі подаємо тут.

Насамперед подаємо звіт з діловодства гол. секретаря У. Н. Союзу, а опісля зі стану фінансів У. Н. Союзу, то є з діловодства гол. касієра У. Н. Союзу.

ЗВІТ З КОНТРОЛІ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ У. Н. СОЮЗУ від 1. липня 1942 до 31. грудня 1942 року.

З початком липня 1942 р. було повнолітних членів		30,066
За час 6 місяців:	принято нових членів	1,003
	принято наново	311
	принято з переступними листами	280
	принято з інших кляс	44
	принято зі старого роду обезпеч.	3
	Разом	31,707
За час 6 місяців:	суспендовано	530
	відійшли з переступними листами	299
	відійшли до інших кляс	43
	відійшли до нового роду обезпеч	3
	відійшли зі зворотом в готівці	57
	відійшли на безплатне продовження	9
	відійшли на виплачене обезпечення	2
	померли	125
	Разом	1,068

Віднявши 1,068 від 31,707 дістанемо загальне число повнолітних членів з кінцем грудня 1942 р. — 30,639

Департамент старших членів збільшився за пів року на 573 члени.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. СОЮЗУ.

З початком липня 1942 р. було всіх дітей членів		9,924
За час 6 місяців:	принято нових дітей членів	620
	принято наново	125
	принято з переступними листами	153
	принято з інших кляс	46
	Разом	10,868
За час 6 місяців:	суспендовано	356
	відійшли з переступними листами	173
	відійшли до повнолітних членів	401
	відійшли до інших кляс	51
	відійшли на безплатне продовження	—
	відійшли зі зворотом в готівці	11
	відійшли на виплачене обезпечення	4
	померли	9
	Разом	1,005

Віднявши 1,005 від 10,868 дістанемо загальне число дітей членів з кінцем грудня 1942 р. — 9,863

Молодечий департамент зменшився за пів року на 61 дітей.

Повнолітні члени були обезпечені в таких клясах:

У старому роді обезпечення	326
В обезпеченні, платнім по смерти з вкладками до 70 року життя	806
В обезпеченні, платнім по смерти з вкладками впродовж 20 років	5,694
В обезпеченні, платнім за життя з вкладками впродовж 20 років	3,122
В новім обезпеченні на ціле життя для нових членів	7,377
В новім обезпеченні на ціле життя для старих членів	13,314
Разом	30,639

Діти були обезпечені в таких клясах:

У клясі 1. Молодечого Департаменту	5,285
У клясі 2. Молодечого Департаменту	1,497
У клясі 3. Молодечого Департаменту	2,086
У клясі 4P. на $ 250. Молодечого Департаменту	15
У клясі 4P. на $ 500. Молодечого Департаменту	431
У клясі 4P. на $1000. Молодечого Департаменту	86
У клясі 5E. на $ 250. Молодечого Департаменту	86
У клясі 5E. на $ 500. Молодечого Департаменту	314
У клясі 5E. на $1000. Молодечого Департаменту	63
Разом	9,863

Загальний рух усіх членів за 1942 рік.

Маючи на увазі, що з початком 1942 року було всіх повнолітних членів і дітей разом 39,554, а знов з кінцем 1942 року те загальне число виносило 40,502, то загальний приріст у членах за рік 1942 виносив — 948

(Дальше буде).